

El Comunisme Libertari

i altres proclames insurreccionals i naturistes

Fig. 262
Do.

biblioteca
social
d'Oct.

Isaac Puente

El comunisme llibertari

i altres proclames insurreccionals i naturistes

Editat i produït per:

Biblioteca Social d'Olot (CNT Olot)
Plç/ Cinema Colon,4. Olot (La Garrotxa).
<http://www.bsolot.info/>
e-mail: bustia@bsolot.info

Maquetació i disseny: Marcel S.C.
Traducció al català: David Becerra

Reconeixement - No Comercial - Compartir Igual (by-nc-sa): No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la qual regula l'obra original.

Índex

Pròleg	7
La Societat del Futur. El Comunisme Anàrquic	9
Conceptes del comunisme llibertari	21
Cap a la Interpretació Col·lectiva del Comunisme Llibertari	27
El Comunisme Llibertari	33
Generació conscient I	59
Generació Conscient II	67
Generació Conscient V	75
Aspecte mèdic del Naturisme	
Parlem de naturisme. El règim alimentari	81
Neomaltusianisme	87
Moral sexual	95

Pròleg

Isaac Puente Amestoy (1896-1936) va ser un metge anarquista, resident a la localitat alabesa de Maeztu, activista de la Confederació Nacional del Treball (CNT) i de la Federació Anarquista Ibèrica (FAI).

Isaac Puente sol ser esmentat en gairebé totes les històries que tracten de l'anarquisme i de la guerra civil: Se'l considera com un dels autors anarquistes més influents durant els anys de la Segona República a causa del seu conegut fullet "El comunisme llibertari", que va inspirar la resolució final del congrés de Saragossa de la CNT al maig de 1936 i que hem traduït i editat en català des de la Biblioteca Social d'Olot.

Isaac Puente va tenir la medicina com a professió i l'anarquisme com a ideal. Com a metge va exercir als pobles de la muntanya alabesa i va obtenir fama per atendre igual al malalt pobre que al ric. En l'anarquisme va destacar tant en el plànol teòric com en el pràctic.

La seva major activitat política i militant la va desenvolupar entre els anys 1930 i 1936. El 1930 i després del final de la dictadura de Primo de Rivera, Isaac Puente va ser nomenat diputat provincial d'Araba, en haver estat escollit pel Col·legi de metges. Dos mesos després dimitia del seu càrrec adduint escrúpols de consciència per col·laborar amb un govern dictatorial que no havia complert les seves promeses de restituir els drets constitucionals i mantenia la censura de la premsa. Així mateix, va atribuir a la Diputació el rebre influències exteriors en les seves decisions.

Isaac Puente va ser dels primers a ser afusellat pels franquistes, en 1936. A la nit del primer de setembre de 1936 es va efectuar una saca a la presó. L'ordre de sortida, com moltes altres, portava la signatura d'Alfonso Sanz, militar i delegat governatiu. Fora de la presó l'esperava un camió i la mort. Probablement va ser assassinat a terres de Panorbo, a la província de Burgos.

Encara, avui, Isaac Puente Amestoy figura en el Registre Civil com a desaparegut; d'on no ha desaparegut el seu record, és de la memòria de les persones que el van tenir com a metge, company i amic.

Generació Conscient

“Generació Conscient” era una revista anarquista d’inspiració neomaltusiana i eugenista. El neomaltusianisme, doctrina estesa en els mitjans llibertaris, va tenir el seu més caracteritzat representant en el francès Paul Robin, fundador de la Lliga de la Regeneració Humana. El punt de partida és la famosa llei de Malthus, segons la qual la població creix en progressió geomètrica mentre que les subsistències només ho fan en progressió aritmètica, però per Robin la solució al problema no rau en la castedat, sinó en el control de la natalitat.

“Generación Consciente” i “Estudios” no van ser l’única i exclusiva tribuna de Puente. Gairebé totes les publicacions llibertàries de llengua espanyola van acollir amb major o menor freqüència la seva signatura; sense afany exhaustiu, citarem: “Inquietudes” i “Cultura Proletaria”, de Nova York; “Algo”, de Cleveland; “La Protesta” i “Nervio”, de Buenos Aires; “Prismas”, de Bezièrs; “La Voz Libertaria”, de Brussel·les, i les ibèriques “Ética”, “Iniciales”, “Orto”, “El Sembrador”, “Solidaridad Obrera”, “Tierra y Libertad”, “Tiempos Nuevos” i “La Revista Blanca”.

La Societat del Futur

El Comunisme Anàrquic

(1933)

La crisi econòmica mundial, símptoma de mort de la societat capitalista

A les formes socials, els passa el mateix que als éssers humans: neixen amb dificultat, lluitant contra nombroses traves i problemes; creixen i es desenvolupen fins a aconseguir un límit determinat, i, a partir d'aquest límit, comença el seu declivi, envelleixen i moren.

Aquest límit de desenvolupament està determinat en tots els éssers vius per l'aprofitament de l'aliment que s'assimila, com si diguéssim per la disminució del consum i la vellesa comença quan comença a haver-hi incapacitat per aprofitar o per destruir l'aliment ingerit..

Això, precisament és, el que li està passant a la societat capitalista.

Va tenir el seu moment de glòria i esplendor en l'industrialisme, en el domini de la màquina i en l'aportació de la tècnica. Va poder arribar a produir tots els articles en quantitats enormes, a preus inversemblants, i prescindint cada vegada més del treball de l'obrer. Aquest creixement tenia un límit, el que ara estem tocant: que es produïssin articles en major quantitat del que podia empassar el mercat, i que sobressin els braços, en conseqüència, que els desocupats formessin veritables exèrcits de famolencs en totes les nacions de progrés industrial.

Sobra gènere: cal cremar 8 milions de sacs de blat, a Amèrica del Nord, per sostenir els preus del mercat. Es crema el cafè, al Brasil, en la llar de les locomotores. Es tanquen factories, es paralitzen les explotacions mineres. I es calculen en 30 milions el nombre d'obrers en atur forçós, al món. El capitalisme, sense haver arribat a posar en pràctica tot el progrés mecànic que avui permet la tècnica, sense haver espremut, tot el suc a la racionalització del treball, i sense que la Ciència hagi donat de sí el perfeccionament que promet donar, el capitalisme, repeteixo, s'asfixia; es declara incapaç per seguir incrementant i abaratint la producció, i per continuar permetent la vida a tota la humanitat. Si ha de seguir vivint, ha de ser com un organisme caduc, renunciant al progrés, i condemnant a la fam a un exèrcit de milions de criatures.

El condemnen a mort les seves contradiccions: com més abunda el gènere i els aliments, més gana hi ha. Prohibeix a totes les nacions els mètodes anticonceptius per por de que la població es re-

dueixi, i tanquen les fronteres, tenen cada vegada més desocupats, i somien amb una matança mundial que els lliuri de l'excés de població. I renúncia al progrés polític, a la democratització dels Governos, i a la liberalització dels Estats, després d'haver substituït la democràcia i la llibertat, llançant-se en braços de la Dictadura augmentant la tirania de l'Estat i condemnant als pobles a una esclavitud envilidora amb el feixisme.

La consciència de classe del proletariat, símptoma de vida de la societat que neix

Sempre que un ésser o una forma viva comença a desintegrar-se per morir o desaparèixer, hi ha una llavor i el naixement de la nova forma o del nou ésser que ha de substituir-la, doncs, en la naturalesa; res es perd, ni res es destrueix, tot es transforma i s'aprofita, la matèria, com l'energia.

Ha estat la filosofia, la primera a dir a l'obrer: «ets un home desposseït de tots els drets, doncs ja en néixer vas trobar tot el patrimoni de la Naturalesa repartit; ets un esclau de l'organització de l'Estat que vetlla amb les seves Institucions perquè no et rebel·lis; ets un ésser explotat, espremut com una llimona a les mans del capitalisme, que et llançarà quan no donis més suc. Però és la vida, les circumstàncies infaustes que avui viu, i l'experiència històrica per la que passa, les que li diuen amb veu més convincent que la de la filosofia, que és un ésser emmanillat i espoliat que no té res a perdre, i que ho té tot per conquerir. Que l'Estat acapara a les seves mans tot el poder arrencat als individus i se sustenta sobre la força dels servidors assalariats, germans renegats de la seva classe. El manté en la ignorància, amb l'opi de la religió, o amb el de l'ensenyament laic. Excita el seu patriotisme embrutidor, per llançar-lo a les massacres guerreres. Tot està cimentat sobre la seva passivitat de classe, sobre la seva candidesa secular, sobre el fet que s'ho empassa tot com un ximple predestinat per tots els enganys. És així, en aquest estat de servilisme degradant, en el que el Capitalisme el pren per enriquir-se amb la seva suor, i per explotar-lo refinadament.

El moviment emancipador del proletariat, dirigit per la filosofia, per les concepcions ideològiques d'una nova societat, ha nascut en les més hostils circumstàncies i ha hagut de resistir els més furiosos

embats, i sortejar les més seductores desviacions i enganys.

Els polítics amb els seus programes d'oposició, plens de les més enlluernadores promeses, han esterilitzat múltiples esforços i malgastat el temps en campionats de xerrameca i en carreres d'arribisme, que indefectiblement acaben en l'elevació del xerraire, sobre les espatlles del càndid elector. A força de desenganys, de recórrer tots els falsos camins, va aconseguint orientar-se i encertar en la direcció exacta.

La lluita està plantejada

Una societat capitalista, que s'aferra a formes d'Estat dictatorials, i que es veu cada dia més enfonsada en la crisi econòmica, en la incapacitat per anivellar l'economia. I un proletariat cada vegada més despert i cada vegada més insurgent, que tracta d'enderrocar el vell edifici, per implantar un règim de major justícia i equitat social sobre les seves ruïnes, més racional, i més humana. Lluita decisiva, entre el que no es resigna a morir i es defensa amb tota la crueltat de la seva violència organitzada, i el que lluita amb venir a la vida desembarassant-se dels enderrocs en què se'l vol ofegar. En la Naturalesa, sempre triomfa el nousobre el vell; el naixent i inconcret sobre el decrepít i acabat. No cal ser profeta per predir el futur. El dret a gaudir de la riquesa social per uns pocs, a patir la gana i les privacions la majoria, no pot cimentar-se més que en la força. El caos econòmic del Capitalisme, que rendeix culte reverencial a l'or, sacrificant-li la vida i la salut de l'home, només pot persistir edificat sobre el cesarisme de la institució estatal. L'esclavitud moderna que es fa pesar sobre el proletariat, només pot afirmar-se en la rigidesa de l'organització de l'Estat: Enfrontant-nos a tots els redemptors, dissentint del concert de veus afalagadores, l'Anarquisme presenta a l'Estat com la causa fonamental de l'explotació de l'obrer, i com la causa fonamental de la infelicitat humana.

L'Estat

Es tracta d'alguna cosa més que del Govern d'una nació. No importa el nom que se li doni. Sigui monarquia o república, sigui dicta-

dura o democràcia, l'Estat és una complexa Institució arrelada en la vida d'una nació, que té posada l'urpa sobre totes les activitats humanes, a fi de fer creure que no pot fer-se res sense la seva mediació. Té una Constitució en la qual tots els drets ciutadans estan condicionats i a l'arbitri del que mana. Uns Codis que tenen una pena per a cada classe d'extralimitació individual, que castiga tot el que pot minvar les atribucions del Poder. Una magistratura encarregada d'administrar aquesta farsa de Justícia. Unes presons per tancar en elles als qui gosin obrar pel seu compte, o rebel·lar-se contra l'establert. Una policia, uns cossos armats, pistolers i mercenaris a sou que, com els botxins, maten i maltracten quan els hi ordenen. I finalment, un exèrcit que treballa per la pau preparant-se per a la guerra, i que és escola d'embrutiment per a tots els ciutadans útils.

El ciutadà ha d'evitar fer tot el que l'Estat prohibeixi, i complir tot el que l'Estat mana. En això consisteix l'ordre. No hi ha activitat que no estigui catalogada i quadriculada. Tots els seus drets estan escrits amb aquest afegit «excepte en el cas que l'autoritat ho consideri...», fet que equival no a afirmar i garantir un dret, sinó a negar-lo.

L'individu és esclau d'aquesta armadura. Dins d'ella queda sense iniciativa, sense llibertat, sense veu i sense raó. L'Estat l'empara quan vol resignar-se a passar gana, i quan vulgui explotar legalment a gent necessitada.

Per incitar-lo al joc i acomodar-lo a la seva tirania, li ofereix de tant en tant, la il·lusió de triar als governants, als àrbitres d'aquesta Institució. Tot ciutadà pot fer-se ric, si li toca la loteria.

Tots poden ser poderosos, si aconsegueixen ser escollits per dirigir. En això consisteix la democràcia. Durant molts anys, els descontents i desheretats van posar la seva il·lusió a millorar de condició canviant de Govern. Fins i tot hi ha qui la posa en la conquesta de l'Estat, en el que no es diferenciaven els comunistes estatals dels feixistes. Un súbdit de Mussolini, viu tan encadenat com un súbdit de Stalin. La doctrina ve a ser la mateixa: Mussolini, ofereix la màxima rigidesa de l'Estat per encadenar al proletariat matant les seves rebel·lies. Lenin, usa la mateixa dictadura en contra del Capitalisme, però el proletariat, resulta encadenat també. El que triomfa en els dos casos és l'Estat.

El que s'ofega, en els dos casos també, és la llibertat individual. La solució per al proletariat, esclau de l'Estat i explotat pel Capital, està en el camí anarquista: en la supressió de l'Estat.

Només per aquest camí pot emancipar-se i alliberar-se. Perquè

la maldat de l'Estat no depèn dels individus que el regeixen, ni la maldat dels diners dels homes que en posseeixen. En el Poder, tots els homes són igualment odiosos i despòtics. En la possessió de les riqueses, tots són voraçs i insaciabls, tots obliden els patiments del famolenc. Com l'alcohol, són un verí per a l'home, al que no donen cap virtut, ni confereixen cap excel·lència, però, en canvi li, absorbeixen el cervell, fent-li perdre la seva senzillesa i la seva dignitat humana.

El que uneix als homes, és allò que tenen en comú.

La comunitat d'habitatge, d'aliments i d'afectes és l'origen de la unió familiar. La comunitat de residència i d'interessos uneix entre si als veïns d'un poble, i als que exerceixen un mateix ofici. La comunitat de pàtria uneix als habitants d'un mateix territori, als que parlen un mateix idioma o tenen una mateixa vinculació al clima. Per contra, el que separa als homes, és la propietat particular, el que és teu i el que és meu. Entre germans, la possessió d'un objecte o el repartiment del patrimoni. Entre veïns, les propietats rivals. Entre nacions, el diferent costum, o el diferent clima. I la desunió és més gran, i l'odi també, com més acusat sigui el desnivell, i més injust el repartiment d'una cosa. La propietat privada dels béns naturals o dels creats per l'home és, per tant, una causa profunda d'animadversió, i de guerra a mort, quan aconseguen les proporcions de desigualtat irritant que avui lamentem. El mateix passa amb el repartiment del Poder, acumulat en l'excés per uns, en detriment dels que es van quedar indefensos. I el mateix passa també amb el repartiment del coneixement, concentrat en uns, en els que tenen un títol acadèmic, a costa dels que no van poder rebre res.

La pau social, la convivència pacífica i espontània a la qual aspira l'home, no pot aconseguir-se més que fent que la riquesa sigui el més comuna possible, i també el Poder i el Coneixement. Perquè sigui comuna, és necessari que ningú en tingui en detriment d'un altre, sinó que tots tinguin accés a la part que precisin o vulguin aprofitar.

A això s'encamina el Comunisme, el que anomenem llibertari o anarquista, per diferenciar-lo del socialista o estatal, que a Rússia

no ha posat en comú ni el Capital, ni el Poder, ni el Coneixement, tres coses de les quals l'Estat bolxevic ha fet monopoli, deixant per a l'obrer l'obligació de treballar, pagar i alimentar als paràsits. La fraternitat humana només pot basar-se sobre la comunitat d'interessos i la possessió comuna dels béns naturals, i el suportar de manera comuna la càrrega del treball.

Les aspiracions de l'home

L'home porta dins seus anhels insaciabls de benestar, de llibertat i de Conèixer. És l'impuls que porta a un incessant progrés, i el que el mou a les accions més esforçades.

Benestar, que rau en la possibilitat de satisfer les necessitats del seu organisme, lliurant-se de la càrrega del treball, i de les incomoditats de la vida.

Llibertat de disposar de si mateix, en el marge que la Naturalesa li deixa lliure, sense trobar una tanca o un capritx dels seus semblants.

Gana de coneixement, de penetrar els misteris de la Naturalesa i les conquestes de la Ciència. Aquestes tres aspiracions li són negades al proletariat, i per aquest ordre, constitueixen l'incentiu de la seva emancipació. Primer, el dret a viure, a omplir les necessitats més peremptòries. Després el de disposar de la seva vida, de la seva iniciativa, i poder ordenar, sense pressions de ningú, els seus propis assumptes. Finalment completar aquestes conquestes amb el Coneixement. Per a tots els individus, l'ordre de preferència no és el mateix, sinó que varia d'uns als altres, d'acord amb el seu caràcter o amb la seva manera de ser. Des del qual, a canvi de menjar sacrifica la seva llibertat estant a gust ala caserna o a la presó o al servei de l'Estat, fins al que prefereix la llibertat abans de res, renunciant a les comoditats i al benestar.

Conreant les tres, així com el sentiment de la pròpia dignitat, que no és altra cosa que l'autoestima, és com s'accentua la rebel·lia de l'individu, i com se l'incita a rebel·lar-se contra l'Estat i contra la societat capitalista que en ell es recolza.

Resumint

Augmentar el que de comú ha d'haver-hi entre els homes és el

que constitueix el COMUNISME. És empetitir-lo, per no dir prosti-tuir-lo, voler reduir-lo a un pessebre, com ha fet el bolxevisme. És un fals camí el de la conquesta de l'Estat, perquè representa la seva negociació, i perquè en definitiva és l'Estat el conqueridor, el que per-verteix als homes ben intencionats, amb la seducció del comanda-ment, una cosa que emborratxa com l'alcohol. El poder ha de ser comú, perquè cadascú pugui emparar en ell la seva pròpia llibertat. El COMUNISME, per poder anomenar-se com a tal, ha de portar el cognom d'ANARQUISTA. Així ho van entendre també els que en implantar-lo a Rússia, van afirmar que anaven cap a l'Anar-quia, i van disculpar la Dictadura com a provisional, cosa que sem- pre van anar amb compte de dir tots els tirans.

Esbós d'una societat comunista-llibertària

Aquesta s'assenta sobre l'individu guardant gelosament la seva independència.

Té tots els drets, perquè cap Constitució, ni cap codi els hi ga-ranteix. S'associarà amb els altres, perquè l'home és per naturalesa un ésser sociable i perquè trobarà avantatges en la vida col·lectiva. Aïlladament cap individu pot produir tot el que necessita, ni abastir-se a si mateix. Robinson ho va fer per força. L'home vol alliberar-se del treball, que sempre s'ha fet gravitar sobre l'esclau.

L'esclau modern ha de ser la màquina. El treball en comú és menys desagradable, més suportable que el treball aïllat; s'accepta millor, perquè ningú es lliura d'ell; produeix més perquè es completen les aptituds i es neutralitzen les deficiències.

L'home s'associa lliurement, perquè ho fa per estimul propi, amb els qui té a bé fer-ho: per produir el necessari; per deliberar sobre assumptes que són comuns; per desplegar activitats educatives, o culturals; per desenvolupar empreses d'iniciativa de qualsevol ordre.

Quantes més coses, tinguin o gaudeixin en comú, més gran serà la unió entre els individus. Per tenir la mateixa residència, les mateixes terres i riqueses naturals, i per compartir necessitats idèntiques, s'associaran els homes amb la intimitat que dóna la diària convivència, a cada localitat, constituint el municipi o la Comuna lliure, que té la seva expressió col·lectiva en l'Assemblea, en la reunió general, en la qual tots tenen la mateixa veu i les mateixes pre-rogatives, on s'exposen les opinions i se sospesen els parers. És aquesta una institució espontània, i arrelada, comuna a tots els po-

bles, malgrat el desfigurament imposat en ella per la política i per la intromissió de l'Estat. Així com dins de la Comuna, cada individu conserva la seva independència i la seva autonomia, la qual cosa és competència seva, la localitat es federa amb unes altres, conforme a la mateixa exigència vital, i a la mateixa necessitat sentida, sense necessitat de cap coacció que ho imposi, i conserva també, perquè cap poder estrany ho compromet la seva autonomia i la seva independència local. Així es constitueixen les províncies o les confederacions comarcals i regionals, imposades en primer lloc per imperatius econòmics: per a la producció dels articles de primera necessitat i per a la distribució dels mateixos.

L'associació local neutralitza les desigualtats humanes, compensant al mandrós amb l'actiu, al fort amb el feble, i al golafre amb el sobri, fent possible la generalització d'un tipus de benestar mitjà dins de cada localitat. La federació de les localitats repara amb l'aportació abundant d'unes localitats, l'escassetat o penúria d'unes altres, generalitzant en la nació un tipus mitjà de benestar, sense les desigualtats imposades pel terreny o pel clima.

Un altre poderós impuls associatiu és la identitat del treball, la comunitat d'ofici i de preocupacions professionals, que és el que avui constitueix els Sindicats. Dins de les ciutats de nodrida població, l'associació local estarà formada per agrupacions menors d'indústria, ram o ofici, que seran importants en l'ordenació col·lectiva de l'economia.

Perquè s'associïn els homes, i perquè s'entenguin entre ells, i perquè treballin de manera concertada en un benestar general, del que l'individu ha de participar avantatjosament no és necessària la pressió d'una autoritat; ni la sanció d'un Codi. Com no cal un Codi Internacional, perquè totes les nacions cooperessin al salvament de l'expedició de Nobile, perduda al Pol Nord, ni cal que una llei ho imposi perquè un ésser es llanci a l'aigua arriscant la seva vida, per salvar a un altre ésser al que ni tan sols coneix.

La societat humana és possible, perquè l'home és un animal social. L'Estat no és més que una berruga sobreposada que es pot amputar sense que hi hagi cap cataclisme, i produint un alleujament inimaginable a la societat que la pateix. Si l'home és accessible a la persuasió, no té perquè imposar-li la violència. La violència només és necessària quan la raó no compta, i quan com ara, és menester que uns es conformin a treballar perquè uns altres gaudeixin i uns renunciïn a tot, perquè a uns altres no els falti de res.

Les lleis -ho reconeixen fins i tot els que les gaudeixen-, no fan costums. És a l'inrevés, són els costums les que pel reconeixement tàcit cobren força de lleis. Passa amb això el mateix que amb la salut de l'home. Avui, davant un exemplar de llaurador que viu sa als vuitanta anys, sense haver necessitat del metge, ningú pretindrà que la Medicina és la garantia de la salut, però quan amb el pas dels anys, i a jutjar pel camí que portem, la Sanitat s'hagi infiltrat en tots els nostres actes, s'arribarà a dir que els homes viuen sans gràcies a les cures sol·lícites dels metges.

Una societat espontàniament formada, a partir de l'individu lliure i disposat a defensar a trets la seva independència de qualsevol deix autoritari, però disposat, també, i en això no hi ha contradicció, a posposar-la davant la conveniència col·lectiva. No hi ha contradicció, com no n'hi ha entre els instints més arrelats en l'home, entre l'egoisme que és l'instint de conservació de l'individu, i l'altruisme, que és l'instint de conservació de l'espècie. És precisament l'egoisme el que ens fa ser sociables, quan es veu emparat en la col·lectivitat, i l'altruisme el que ara ens fa rebel·lar-nos contra la societat capitalista.

Posar-me a dir com serà la nova societat seria presumir d'una imaginació novel·lesca que no tinc, o traçar un camí a la lliure organització de la vida, cosa que no puc pretendre com a anarquista, respectuós amb l'espontaneïtat i la lliure iniciativa. Com es diu del nen, pels pedagogs respectuosos amb la seva personalitat, la societat anàrquica serà el que hagi de ser si vigilem d'evitar que es malmeti.

Espanya, que sembla ser la nació més preparada per començar a viure el Comunisme llibertari, es disposa, a predicar amb l'exemple.

Edicions «Amor y Voluntad», Barcelona, 1933

Conceptes del comunisme llibertari

(1936)

DEFINICIÓ - El Comunisme llibertari és una forma d'organització social, en la qual el govern dels homes se substitueix per l'administració col·lectiva de les coses. Tot i ser molt clara aquesta definició, li calen explicacions. Es tracta de trobar les bases de convivència social que garanteixin els drets fonamentals de l'home: el dret a la satisfacció de les seves necessitats, i el dret a disposar de si mateix és a dir, el dret a la vida i a la llibertat. Tots dos drets són base de benestar, ja que no concebem ni lliure al famolenc ni satisfet a l'esclau. Més concretament: el Comunisme implica, millor que la comunitat de béns, l'existència d'una col·lectivitat que atengui primordialment a administrar l'economia de manera que quedin satisfetes les necessitats de tots els seus components. I perquè aquest Comunisme sigui llibertari no ha de contenir un cúmul de força o d'autoritat que sigui una amenaça per a la llibertat individual.

Sabem que cal destruir l'organització actual, això és, l'Estat i la propietat privada, i que només es destrueix allò que s'encerta a substituir amb avantatge.

Més important que l'exactitud de la definició és l'elaboració dels conceptes sobre diverses qüestions de detall que planteja la seva realització, sobre les quals hi caben més diversitat de parers. Si bé és cert que l'experimentació serà, en última instància, la que decideixi sobre les millors solucions, es fa precís analitzar-les i decidir-se anticipadament per una de determinada.

ESTRUCTURA. -Concebem la nova estructura com una federació de col·lectivitats autònomes. Com més simples i elementals siguin aquestes col·lectivitats bàsiques, més senzills i fàcils de resoldre seran els problemes i seran més accessibles a les aspiracions i interessos dels individus que les componguin. Malgrat tenir la Confederació Nacional del Treball una estructura idèntica que podria servir de motlle per a la societat sencera, no tots es mostren conformes amb que el Comunisme llibertari tingui una estructura sindical, creient-se, pel contrari, que ha de deixar pas a formes d'organització diferents. El Sindicat és, per essència, una entitat productora, i podria ser-ho també distribuïdora; però, al seu costat, poden existir altres formes de col·lectivitat, amb interessos més amplis i caràcter menys especialitzat, i, per tant, més humà. La base de l'organització ha de ser la col·lectivitat sencera, en els petits nuclis rurals, formats per unes majories de camperols i alguns artesans o funcionaris. Constituiran comunes o municipis lliures. En pobles de major diver-

sitat i d'activitats menys uniformes, es fan precisos els Sindicats, reunits en Federació local, l'organització de la qual pot conviure amb agrupacions més genèriques com agrupacions de barriada o consells parcials o totals de la localitat. Lluny de ser incompatibles ambdues formes o nuclis d'organització col·lectiva, l'exclusivament econòmica i la política o d'interès públic, al meu entendre es complementen, i fins i tot han de coexistir; doncs ho exigeix la complexitat mateixa de la vida moderna.

L'INDIVIDU I LA COL·LECTIVITAT .- L'instint de sociabilitat, la necessitat del suport mutu i el reconeixement dels avantatges que l'associació reporta, són impulsos associatius al costat del sentiment de solidaritat, per formar les col·lectivitats i per federar-les entre si. L'anarquisme no admet una altra forma de coacció sobre l'individu que la coacció moral, és a dir, el deixar de banda o el menyspreu cap a l'insolidari o el mer impenitent. Però, en boca de molts, apareix de seguida una frase feta que expressa una forma de coacció econòmica i de justícia social: «El que no treballa, no menja». Toca al Congrés Nacional manifestar el concepte que la Confederació té sobre aquesta forma de coacció.

FORMA DE PROPIETAT.-No pot ser objecte de discussió el règim de propietat de la riquesa i dels útils de producció, que serà administrada per la col·lectivitat i posada a la disposició d'els qui vulguin produir. La supressió de la propietat privada i de l'acapament de riquesa és la garantia imprescindible de la llibertat econòmica. Però aquesta intransigència amb la propietat privada no pot extremar-se fins a negar-la en les coses d'ús personal, ni en el que és producte de l'activitat personal de l'individu. La propietat usufructuària, no crec que pugui ser lògicament negada per als mobles, vestits i per a detalls la possessió dels quals no implica una despulla ni una injustícia. Respecte a la propietat de la terra —«La terra pel que la treballa»—, és necessari distingir entre la terra dedicada a la producció del necessari de la que serveix per produir aliments o plantes de gust individual, com els horts i jardins, o parcel·les d'experimentació, sobre les quals ha de respectar-se la propietat usufructuària.

MODALITAT DEL TREBALL .-Igual que fem distincions en la propietat, hem de fer-les en el treball. La producció dels articles de primera necessitat imposa una certa quantitat de treball, que serà

necessari repartir entre els membres útils de la col·lectivitat, establint una jornada, i fins i tot, en ocasions, un torn de treball. El treball col·lectiu imposa acatar una organització del mateix, i d'una disciplina de producció. Al marge d'aquest treball, controlat per la col·lectivitat, existirà una producció voluntària, lliure, d'iniciativa individual. Pot servir aquest treball voluntari i d'iniciativa per eximir del treball de gestió col·lectiva?

PRODUCCIÓ DIRIGIDA, O LLIURE? -La condició primera de l'èxit d'un ordre social nou, és l'abundància, la superproducció dels articles de primera necessitat. Això facilita la distribució i suprimeix la causa més essencial de descontent.

Si la primera preocupació revolucionària ha de ser mantenir la producció en el seu volum actual, la segona ha de ser incrementar-la il·limitadament, fins a aconseguir abundància més real que la que motiva la crisi del capitalisme.

Aquest és un problema tècnic però també d'organització: de voluntat i d'homes «capaços de portar un missatge a García».

DE CADASCÚ, SEGONS LA SEVA APTITUD. - Comporta aquesta primera part de la fórmula, una qüestió d'acoblament dels braços en les activitats productores, en la qual no podran deixar-se de banda la disposició i l'afició personals dels qui, per haver exercit professions parasitàries o antisocials, caldrà acoblar en la nova forma d'economia.

A CADASCÚ, SEGONS LES SEVES NECESSITATS. - Aquesta fórmula de la nova justícia distributiva només pot resoldre's equitativament per l'abundància i fent possible que, com en la font pública, cadascú agafi el que necessiti, segons la seva voluntat; però caldrà aproximar-se a ella tot el possible, mitjançant el racionament d'allò que escassegi.

Heus aquí on correspon ocupar-se del procediment per substituir els diners com a signe de riquesa acumulable. El consum per vals, emprat uniformement en els curts assajos realitzats a Espanya, és un mitjà provisional però enganyós, per tant ha de buscar-se una solució millor, per la qual podrien servir de mòdul les passades de ferrocarril o els quilomètrics.

INTERCANVIS SENSE EQUIVALÈNCIA .- En l'intercanvi de pro-

ductes entre les col·lectivitats, no intervindrà la mesura del seu valor, sent tots equivalents, quant a productes necessaris, qualsevol que sigui l'esforç que requereixin i la utilitat que reportin.

La noció de valor és estranya a l'economia llibertària, per la qual cosa tampoc és precisa la mesura del mateix, representada per la moneda a la qual bé pot anomenar-se «poma de la discòrdia». No crec haver esgotat tots els aspectes i particularitats del tema, que serà objecte de deliberació per part de tots els Sindicats, per aconseguir, de la base fins a dalt, un acord en l'harmonia dels diferents criteris que han de manifestar-se.

Solidaridad Obrera, Barcelona, 26 de febrer de 1936.

**Cap a la interpretació
col·lectiva del
comunisme llibertari**
(1933)

Fins al present només existeixen interpretacions individuals, concepcions particulars del Comunisme llibertari. Les diverses concepcions que gaudeixen del favor del públic confederal, no s'han tractat d'unificar ni de conciliar en un mateix acord de doctrina. L'esperit anarquista, respectuós amb el criteri individual i amb la mateixa interpretació de la idea, no té gran obstinació a concretar les diferents exposicions en un programa uniforme. Pràcticament, podrien conviure totes les interpretacions, i, d'entre elles, predominaria la que més avantatges o satisfaccions reunís. aquest seria el mitjà preferible de selecció. La lliure concurrència i l'assaig mutu.

La uniformitat que ens interessa és la pràctica. És l'aconseguida en vies de realització, doncs l'altra, la realitzada de paraula per ser escrita en el paper, no ens fa - com a anarquistes i antipolítics - fred ni calor. Una interpretació uniforme del Comunisme llibertari, té valor per a l'enunciació de la propaganda, com a resposta als que a tota hora ens pregunten pel programa com a executòria del bon acord dins de la C. N. T. i com a mitjà de propiciar la seva realització, facilitant els primers passos.

Hem d'estar escarmentats per l'experiència històrica, en no posar excessiva èmfasi en la puntualització escrita, reservant el nostre entusiasme per a la unificació del moviment en la realització pràctica. Fins ara, l'home, conduït per la seva credulitat política, ha gastat totes les seves forces a escriure sobre el paper els seus drets i les seves aspiracions, sense haver aconseguit la menor reivindicació pràctica.

No obstant el que s'ha dit, la necessitat d'unificar les diverses concepcions, arribant a concretar-les en un programa mínim, és generalment sentida entre militants de la C. N. T., i és d'esperar que arribi a culminar-se al proper congrés nacional, anunciat per a finals de maig.

La puntualització d'un programa mínim sembla tasca fàcil, i es procura formar-lo amb aquelles aspiracions que són comunes a totes les diverses interpretacions. Els següents punts poden servir d'orientació:

1 Autonomia de l'individu dins de la localitat, sense altres limitacions que les acordades a cada moment per l'assemblea general. Autonomia de la localitat, sense altres restriccions que les acordades, en cada circumstància, pels congressos regionals o nacionals.

2 Associació obligatòria, sota pena de coacció econòmica, per a la producció i el consum, dins de cada localitat, o dins de cada sindicat, o agrupació de barriada. Associació obligatòria de les localitats a la regió i de les regions a la nació o península, amb la mateixa coacció econòmica, a fi d'assegurar l'economia local i de normalitzar l'economia nacional.

3 Federalisme en les agrupacions i acatament de la voluntat de les majories en tot el que és activitat econòmica: jornada de treball, produccions a augmentar o suprimir, elecció de treball, règim de cultiu de la terra, requisits necessaris per ser consumidor, maneres de distribució, etc.; de manera que es facin compatibles les característiques locals amb les necessitats col·lectives.

4 Restricció màxima de la burocràcia, per parasitària i per esterilitzant, procurant que els càrrecs administratius no eximeixin de la cooperació en la producció.

5 Renunciar a l'administració de justícia, com a tasca que excedeix les atribucions humanes, i, quan sigui indispensable, acomodar-la al criteri de la col·lectivitat. No centralitzar, tampoc, la funció defensiva d'un exèrcit, sinó donar participació en ella a tots els productors. L'exèrcit ha de ser la col·lectivitat sencera; i l'especialització tècnica, voluntària i lliure.

6 Supressió de tota classe de privilegis, anivellant a tots amb la mateixa obligació a produir, amb el mateix dret a gaudir de la riquesa comuna, amb el mateix dret a beneficiar-se de la instrucció i de la cultura, amb la mateixa part equivalent de poder i amb la mateixa participació en la responsabilitat social.

7 Àmplia llibertat de l'individu quan no sigui imperatiu econòmic de la col·lectivitat. Però aquesta llibertat no dependrà de cap acord verbal o escrit, anterior a la revolució o posterior a la mateixa, sinó de la tenacitat que el propi individu posi a afirmar-la i de l'escrúpol que la col·lectivitat pugui sentir en limitar-la.

8 Abolició absoluta de tota classe de propietat privada. L'individu podrà posseir circumstancialment o en la vida tot el que la col·lectivitat consenteixi a atorgar-li; i

9 El suprem legislador és la col·lectivitat. Tot acord és vàlid fins que decideixin anul·lar-lo els qui el van adoptar. Ningú podrà menysprear el dret fonamental i inalienable de l'individu a viure i a ser lliure.

D'aquest estil, podria ser el nostre programa; però, ho tornem a dir, a nosaltres no ens interessa concretar-lo, sinó realitzar-lo. El de menys és el que s'acordi. L'essencial és que es compleixi. Per afirmar el seu dret natural a la vida i a la llibertat, l'individu no necessita invocar un article ni ensenyar un paper. Li cal poder esgrimir un arma davant els qui l'hi discuteixen. La societat no l'empara tampoc condemnant-lo, sinó impedit que ningú faci un vedat privat ni de la terra ni del coneixement, ni del poder ni de la justícia.

C N T, Madrid, 4 d'abril de 1933.

El Comunisme Llibertari

(1933)

Contra els prejudicis

La Confederació Nacional del Treball és com el camí dels esforços revolucionaris del proletariat per a la realització d'un objectiu concret: la implantació del Comunisme Llibertari. Un règim de convivència humana que tracta de solucionar el problema econòmic sense necessitat de l'Estat ni de la política, d'acord amb la coneguda fórmula: «de cadascú segons les seves forces, a cadascú segons les seves necessitats». El moviment emancipador del proletariat va madurant a base de patir desenganys. De cada fracàs sorgeix revitalitzat, amb una nova empena. És una força en formació, gestora del futur. Porta al seu interior una llavor de perfeccionament social i respon a una palpitació profunda de l'humà, per la qual cosa no pot morir, encara que equivoqués el seu camí unes altres cent vegades.

Al proletariat se li ha predicat massa. Unes vegades calma, altres cultura, altres capacitació. Segons el parer dels seus pastors, mai va estar madur per emancipar-se. La seva preparació, si ha de ser així, serà eterna, perquè mai podrà sortir si no és revolucionàriament, de la ignorància i de la incultura, i de les privacions en què el règim capitalista i l'Estat el mantenen. Cada emancipació parcial ha de costar-li tant treball com l'emancipació total, si ha de ser col·lectiva i no individualment conquerida.

Si s'han de trobar solucions d'aquesta manera, sense atacar al sistema, no és possible resoldre el problema social. És com l'ou de Colom. Si hem de posar dret i en equilibri l'ou sobre un dels seus pols perdrem el temps mentre vulguem aconseguir-ho amb habilitat i ensinistrament. Cal decidir-se a aixafar d'un cop sobre la taula un dels seus pols, atacant a l'ou en la seva integritat.

La Confederació Nacional del Treball interpreta el moviment emancipador del proletariat, escarmentat dels reformistes i desenganyat de la política. Ha vist un camí recte. El de l'acció directa, l'anar de dret a la implantació del Comunisme Llibertari, únic camí d'emancipació. No es tracta de fer una organització forta que sigui l'admiració de propis i estranys, sinó de realitzar la seva finalitat alliberadora. No és un ideal a conrear, sinó un front de combat. L'ideal l'hi presta l'anarquisme, que l'orienta i anima.

Definició: El Comunisme Llibertari és l'organització de la societat sense Estat i sense propietat particular. Per això no hi ha necessitat d'inventar res ni de crear cap organisme nou. Els nuclis d'organitza-

ció, al voltant dels quals s'organitzarà la vida econòmica futura, estan ja presents en la societat actual: són el sindicat i el municipi lliures.

El sindicat, on avui s'agrupen espontàniament els obrers de les fàbriques i de totes les explotacions col·lectivistes. I el municipi lliure, assemblea d'antiga ascendència, en el qual espontàniament també, s'agrupen els veïns dels pobles i viles, i que ofereix un camí a la solució de tots els problemes de convivència en el camp. Tots dos organismes, amb normes federatives i democràtiques, seran sobirans en les seves decisions, sense estar tutelats per cap organisme superior, sinó només obligats a confederar-se entre si, per coacció econòmica dels organismes de relació i de comunicació, constituïts en Federacions d'Indústria.

Aquests organismes prenen possessió col·lectiva o comuna de tot el que avui és de propietat particular i regulen en cada localitat la producció i el consum, és a dir, la vida econòmica.

L'associació de les dues paraules (comunisme i llibertari) indica també fusió de dues idees: una col·lectivista, que tendeix a produir un conjunt harmònic per la contribució o cooperació dels individus i sense menystenir la seva independència; i l'altra individualista, que vol garantir a l'individu el respecte de la seva independència. L'obrer de la fàbrica, del ferrocarril o del braç, no podent complir per simateix una obra completa, tenen necessitat d'agrupar-se amb els seus companys, tant per a la millor execució de l'obra, com per a la defensa de l'interès individual. En canvi, l'artesà i l'obrer del camp poden viure independentment i fins i tot abastir-se a si mateixos, per la qual cosa tenen una arrelada tendència a l'individualisme. El Sindicat representa la necessitat de l'organització col·lectivista, i el Municipi lliure interpreta millor el sentir individualista del camperol.

La misèria és el símptoma, el mal és l'esclavitud. - Si jutgem només per les aparences, coincidim tots a assenyalar, com el pitjor de la societat actual, la misèria. No obstant això, el pitjor és l'esclavitud, que és la que obliga a l'home a sucumbir a ella, impeding-li rebel·lar-se. No és el pitjor el Capital que explota a l'obrer, enriquint-se a costa seva, sinó l'Estat, que manté indefens al proletari i el passa per l'adreçador amb els fusells de la força pública i amb la reclusió a les presons.

Tota la maldat que lamentem en la societat present i que no és aquest lloc adequat per palesar, radica en la institució del Poder, és

a dir, en l'Estat i en la institució de la propietat privada, que per acumulació produeix el Capital. L'home és joguina d'aquests dos malefics socials, superiors a la seva voluntat; es fa roï, avar, insolidari quan és ric, i cruel i insensible al dolor humà, quan exerceix el poder. La misèria degrada i la riquesa perverteix. L'obediència sumeix a l'home en l'abjecció i l'autoritat deforma els seus sentiments. Ningú ha vessat més llàgrimes i sang que el capital voraç i insaciable d'interès. Tota la història està repleta dels crims i tortures dutes a terme per l'autoritat.

L'acumulació de riqueses, com l'acumulació de poder per uns, només pot fer-se a costa dels altres. Per destruir la misèria, com per impedir l'esclavitud, cal oposar-se a l'acumulació de propietat i de poder, de manera que ningú prengui més que el que necessita, i que no calgui que ningú mani sobre un altre.

Dues operacions fonamentals. -Té l'home, per efecte de la seva manera de ser i de la seva naturalesa, dues aspiracions inesgotables: el pa, és dir, el que necessita per satisfer les seves necessitats econòmiques (menjar, vestir, habitació, instrucció, assistència sanitària, mitjans de comunicació, etc.) i la llibertat, o sigui disposar de les seves pròpies accions.

Una coacció exterior no ens repugna per ser tal, doncs transigim amb les que ens imposa la pròpia Naturalesa. Ens repel·leix i revolta quan és capritxosa, per respondre a la voluntat d'altres homes. Acceptem una restricció quan la creiem justa i quan se'ns deixa l'arbitri de jutjar-la. La rebutgem amb totes les nostres forces quan se'ns imposa negant-nos el dret a discutir-la.

És tan viu, tan intens aquest sentiment de llibertat - aquesta aspiració a disposar de nosaltres mateixos - que és proverbial el cas del gentilhome espanyol que per conservar-la arrossega la seva misèria pels camins, renunciant al pa, al recer i a la calor de l'asil, perquè, a canvi se li imposa una disciplina de caserna.

El Comunisme Llibertari ha de fer possible la satisfacció de necessitats econòmiques, amb el respecte d'aquesta aspiració a la llibertat. Per amor a la llibertat repudiem un comunisme de convent o de caserna, de formiguer o de rusc, i un comunisme de ramat com el de Rússia.

Els prejudicis. - Tot això, per qui ens llegeixi amb els prejudicis estarrufats i hostils, sembla un disbarat. Tractarem d'assenyalar

aquests prejudicis, per si vol curar-se d'ells qui els pateixi.

Prejudici 1. Atribuir caràcter passatger a les crisis. - El Capital i l'Estat són dues velles institucions en crisi mundial, progressiva i incurable. Dos organismes que porten en la seva pròpia descomposició, com passa sempre en la Naturalesa, la llavor dels organismes que han de substituir-los. En la Naturalesa res es crea ni es destrueix, tot es transforma. El Capital s'ofega en els seus propis detritus: l'atur forçós creix sense parar perquè és incapaç d'augmentar el consum en la proporció que la maquinària augmenta la producció. Els aturats representen forces revolucionàries. La gana acovardeva a l'individu aïllat, però dona fúria i bravesa quan és col·lectiva. En el proletariat es gesten i augmenten les idees dissolvents. L'Estat s'asfixia també en la seva pròpia força. Cada vegada es veu necessitat a crear més força repressiva i més burocràcia, carregant amb el pes mort del parasitisme, els pressupostos amb que s'espolia al contribuent. Quan s'apuntala un edifici és perquè amenaça ruïna. La consciència individual, cada vegada més desperta, xoca obertament amb les limitacions de l'Estat. La imminència de la seva ruïna l'ha fet torçar de sobte la seva evolució històrica cap a formes mitigades i democràtiques, per vestir-se de feixisme a Itàlia i de dictadura en d'altres nacions, fins i tot de dictadura del proletariat a Rússia.

Són crisis definitives que posen davant com a forces irreductibles a la vella institució del Capital, amb les reivindicacions creixents del proletariat; i a la més vella institució de l'Estat amb les aspiracions llibertaries dels pobles. Aquesta segona substituirà al primer.

No serveix aferrar-se als vells sistemes i tractar de buscar-hi pedaços, rentats de cara i reformes, encara que siguin tan seductores com les d'Henri George, doncs arriben tard per remodelar un organisme caduc. Cal pensar en el que lluita per néixer, en el que vol substituir al que ha de desaparèixer, en les forces germinals que demanen lloc en la vida social.

Prejudici 2. Suposar que el Comunisme Llibertari és fruit de la ignorància.- Perquè ho veuen proposat per persones que tenen fama d'ignorants i d'incultes, per persones sense títol universitari, suposen que el Comunisme Llibertari és una solució simplista que desconeix la complexitat de la vida i les dificultats inherents a un canvi d'aquesta envergadura.

Aquest prejudici porta inherent el que esmentarem després.

Col·lectivament, el proletariat té més coneixement de la sociologia que els sectors intel·lectuals i, per això, més visió de les seves solucions. Així, per exemple, als metges o als advocats, o als farmacèutics no se'ls acudeixen altres solucions per a l'abundància de professionals, que la de limitar l'ingrés a les Facultats, dient: «Estan les localitats ocupades, no n'hi caben més», i rebutjant a altres carreres o a la protesta tumultuària, a les noves generacions que neixen a la vida i acudeixen a les aules en un nombre cada vegada més gran. I això sí que és solució simplista i absurda, i nècia, i impròpia d'els qui es creuen superiors als altres.

Els obrers, en canvi, s'atreveixen a proposar, d'acord amb les seves divagacions en els llibres de sociologia, solucions que no es limiten a una classe, ni a una generació d'una classe, sinó a totes les classes de la societat. Una solució que per sociòlegs documentats ha estat plantejada ja en el terreny científic i en el filosòfic i que avui pot mantenir-se enfront de totes les solucions teòriques del problema social a força de garantir el pa i la cultura a tots els homes.

Si està en boca de «ignorants», és precisament perquè els intel·lectuals que porten fama de savis, la desconeixen. I si l'enarbora el proletariat és perquè, col·lectivament, té més precisa visió del futur i més amplitud d'esperit que totes les classes intel·lectuals juntes.

Prejudici 3. L'aristocràcia intel·lectual. - Al poble se'l considera com a incapacitat per viure lliurement i, per tant, com a necessitat de tutela. Per sobre ells, els intel·lectuals volen fer valer privilegis aristocràtics, com els que fins ara ha gaudit la noblesa. Pretenen ser dirigents i tutors del poble.

No és or tot el que rellueix. Ni és menyspreable el valor intel·lectual de tots els que són condemnats a la privació del saber. Molts intel·lectuals no aconsegueixen desenganxar-se del vulgar ni amb les ales dels seus títols. I a l'inrevés molts obrers es remunten a l'alçada dels intel·lectuals per la sola força de la seva vàlua. La preparació universitària per a l'exercici d'una professió no vol dir superioritat en cap sentit, ja que no es conquereix en competència lliure, sinó a l'ombra del privilegi econòmic.

El que anomenem bon sentit, rapidesa de visió, capacitat d'intuïció, iniciativa i originalitat, no es compra ni ven a les universitats, i en tenen igualment els intel·lectuals que els analfabets.

És preferible una mentalitat per conrear, en tota la seva incultura

salvatge, que les ments enverinades de prejudicis i anquilosades per la rutina del saber.

La cultura dels nostres intel·lectuals no els impedeix tenir incult el sentiment de la pròpia dignitat, que brilla de vegades de manera magnífica en persones amb fama d'incultes.

Una carrera no dona més gana, ni més corpulència, ni més família, ni més malalties que un ofici manual; després no té més superioritat que la professional, i això no justifica, si no és d'una manera simplista, que hagi de dirigir i manar als que no ho siguin.

Prejudici 4. Atribuir-nos menyspreu per l'art, la ciència o la cultura. - El que fem és no comprendre que a aquestes tres activitats els calgui, per brillar, assentar-se sobre la misèria o sobre l'esclavitud humana. Per a nosaltres han de ser incompatibles amb aquest dolor evitable. Si per brillar han de necessitar del contrast amb la llejor, amb la ignorància i amb la incultura, podem declarar-nos des d'ara incompatibles amb elles, sense que temem dir cap heretgia.

L'art, la ciència o la cultura, ni es compren amb diners ni es conquisten amb poder. Al contrari, si són dignes, rebutgen tot vassallatge i es mostren insubornables. Els creen la dedicació artística, l'aptitud i l'afany investigador i el gust de la pròpia perfecció. Però no els Mecenes i els Cèsars. Floreixen espontàniament en qualsevol lloc, i el que necessiten és no tenir obstacles. Són fruit de l'humà, i el simplisme està en creure que es contribueix a ells creant, governamentalment, una oficina d'invents o un guardó per a la cultura.

Quan en demanar pa i en reclamar justícia, quan en tractar d'emancipar-se se li diu a l'obrer que espatllarà l'art, la ciència o la cultura, és natural que sigui iconoclasta i que derroqui d'un cop l'ídol intangible amb el qual se'l vol mantenir en la seva esclavitud i en la seva misèria. Qui ha dit que l'art, ni la ciència, ni la cultura sofreixen menyspreu amb la generació del benestar ni en el gaudir de la llibertat?

Prejudici 5. Incapacitat per estructurar la nova vida.- La nova organització econòmica necessita de la col·laboració tècnica, com de l'obrer especialitzat i del simple treballador. De la mateixa manera que avui, fins i tot les forces revolucionàries cooperen a la producció, demà s'ha de fer també entre tots. És a dir, que no s'ha de jutjar la vida per les capacitats que reunim els revolucionaris, com si fóssim

un partit polític redemptor, sinó per les capacitats que existeixin en la col·lectivitat sencera. El que impulsa a treballar al tècnic és la coacció econòmica i no el seu amor a la burgesia. El que impulsarà demà a cooperar a tots en la producció serà també la coacció econòmica que s'exercirà sobre tots els ciutadans aptes. No confiem solament en els que ho facin per devoció o per virtut.

No necessitem per tant enlluernar al món amb la nostra capacitat ni amb les nostres dotes extraordinàries, que seran llavors tan falses com les dels polítics. No oferim redimir a ningú. Proposem un règim en el qual l'esclavitud no sigui necessària per fer produir a l'home, ni sigui precisa la misèria per obligar-lo a sucumbir davant l'avarícia del Capital. Que no sigui un capritx ni una conveniència particular o privada la que governi i dirigeixi, sinó que siguem tots els que contribuïm a l'harmonia del conjunt, cadascú des del seu treball, i cadascú en la mesura de les seves forces i de les seves aptituds.

Prejudici 6. Creença en la necessitat d'un arquitecte social.
És un prejudici fomentat per la política aquest de creure que la societat necessita d'un poder ordinador o que una multitud es desmadraria si no hi hagués uns policies per evitar-ho. El que sosté a les societats humanes no és la coacció del poder ni la intel·ligent previsió dels seus governants, sinó l'instint de sociabilitat i la necessitat de suport mutu.

Al governant li ha agradat adornar-se sempre amb aquests falsos mèrits. Les societats tendeixen, a més, a adoptar formes cada vegada més perfectes, no perquè així ho procuren els seus dirigents, sinó per tendència espontània a aconseguir-ho en els individus que les componen i com a aspiració ingènita en tota agrupació d'homes.

Pel mateix miratge atribuïm a les cures d'un pare el creixement i desenvolupament del seu fill, com si fos per influència estranya pel que creix i creix. El creixement i el desenvolupament s'operen sempre en tots els nens sense necessitat que ningú ho procuri. El que importa és que ningú ho impedeixi ni ho destorbi. De la mateixa manera s'instrueix i educa al nen. Per tendència natural. El mestre pot atribuir-se l'aptitud per assimilar i per modelar-se del nen, però és la veritat que el nen s'instrueix i educa també sense que ningú el dirigeixi, amb la condició que no el destorbin. I en Pedagogia racional, el millor paper del mestre és el xopat en la humilitat biològica desbrossar el camí i lliurar d'obstacles la tendència del nen a assimilar coneixements i a modelar-se. Que el mestre no és imprescindible

ens ho demostra l'autodidacta.

El mateix exemple podem prendre de la Medicina. El metge es pot atribuir la curació d'un malalt i el públic creure-ho. Però qui guareix una malaltia és la tendència espontània de l'organisme a restablir el seu equilibri, i són les forces defensives del mateix. El metge, quan millor interpreta el seu paper és quan, amb humilitat biològica també, es limita a desbrossar d'obstacles i molèsties les defenses curatives. No són poques les vegades que un malalt es guareix malgrat el metge.

Perquè les societats humanes s'organitzin i perquè perfeccionin la seva organització, no és necessari que ningú ho procuri, n'hi ha prou que ningú ho impedeixi ni entorpeixi. És un altre simplisme més, pretendre millorar l'humà i voler reemplaçar amb artificis de poder i de batuta les tendències espontànies de l'home. Amb humilitat biològica els anarquistes demanem via lliure per a les tendències i instints organitzadors.

Prejudici 7. Anteposar el coneixement a l'experiència. - És tant com voler que precedeixi la destresa a l'entrenament; la perícia a l'assaig, o les durícies al treball.

Ens demanen des del principi un règim perfecte, garantia que les coses es faran així i no d'aquesta altra manera, sense desviacions, sense temptejos.

Si haguéssim d'aprendre a viure'l, no acabariem mai l'aprenentatge.

Ni el nen aprendria a caminar, ni el noi muntaria amb bicicleta, ni seria possible adquirir un ofici o una especialització. Al contrari, en la vida es fan a l'inrevés les coses. Es comença per decidir-se a obrar, i obrant s'aprèn. El metge comença a exercir sense tenir domini del seu art, el qual adquireix ensopgant i equivocant-se i fracassant moltes vegades. Sense aprendre prèviament economia domèstica, una dona manté la seva família administrant un jornal insuficient.

Un especialista es fa sortint a poc a poc de la seva malaptesa. Vivint en comunisme llibertari serà com aprendrem a viure-ho.

Implantant-lo és com se'ns mostraran els seus punts febles i els seus aspectes equivocats. Si fóssim polítics pintaríem un paradís ple de perfeccions. Com som homes i sabem el que és l'humà, confiem que l'home aprengui a caminar solament de l'única manera que és possible aprendre: caminant.

Prejudici 8. **Mediació de polítics.** - El pitjor de tots els prejudicis és creure que un ideal pot realitzar-se per la mediació d'uns homes, encara que aquests no vulguin anomenar-se polítics. El polític es conforma amb posar un rètol al capdavant d'un règim i escriure els nous postulats en el paper constitucional. Així s'ha pogut anomenar comunisme al de Rússia, i República de Treballadors a l'espanyola, on el nombre de treballadors de totes classes és d'onze milions, i de tretze milions el de desocupats. Si el comunisme llibertari l'haguessin de realitzar els polítics hauríem de conformar-nos amb un règim que no tindria res de comunista ni res de llibertari.

A l'acció política, enganyosa, oposem nosaltres l'acció directa, que no és altra que la realització immediata de l'ideal concebut, havent-lo fet tangible i real i no ficció escrita i inaprehensible ni promesa remota. És l'execució d'un acord col·lectiu per la col·lectivitat mateixa, sense posar-lo en mans de cap cabdill ni encarregar-lo a cap intermediari.

El comunisme llibertari serà realitzable en la mesura que es faci ús de l'acció directa i en la mesura que es deixi d'utilitzar els intermediaris.

Organització econòmica de la societat

El comunisme llibertari es basa en l'organització econòmica de la societat, sent l'interès econòmic l'exclusiu nexa d'unió que es busca entre els individus, per ser l'únic en què coincideixen tots. L'organització social no té una altra finalitat que posar en comú tot el que constitueix la riquesa social, és a dir, els mitjans i útils de producció i els productes mateixos, fer comuna també l'obligació de contribuir a la producció, cadascú amb el seu esforç o amb la seva aptitud, i encarregar-se després de distribuir els productes entre tots d'acord amb les necessitats individuals.

Tot el que no sigui funció econòmica o activitat econòmica, queda a part de l'organització i al marge del seu control. A mercè, per tant, de les iniciatives i activitats particulars.

L'oposició entre organització a base política, comuna a tots els règims que es basen en l'Estat, i l'organització no pot ser més radical ni més completa. Per fer-la destacar donem a continuació el següent:

Quadre Comparatiu

Organització política

1º Considera al poble menor d'edat incapaç d'organitzar-seni de regir-se sense tutela.

2º Totes les virtuts les posseeix l'Estat. En economia, en ensenyament, en l'administració de la justícia, en la interpretació del dret, en el foment de la riquesa i en l'organització de totes les funcions.

3º L'Estat és sobirà, téa les seves mans la força (exèrcit, policia, magistratura, presons). El poble està indefens, desarmat, la qual cosa no impedeix anomenar-lo sobirà en les democràcies.

4º Els homes s'agrupen segons les idees polítiques, religioses, socials, és a dir, els punts mínims, ja que en això és, precisament, en el que més variem i dissentim els homes.

5º L'Estat, que és una minoria-minsa, pretén tenir més encert, capacitat i saviesa que les diverses

Organització sindical

1º Considerant a cada col·lectivitat professional apta per organitzar els seus assumptes privatus, la tutela no és necessària, i l'Estat sobra.

2º La iniciativa passa a les organitzacions professionals. El control de l'ensenyament, als mestres. El de la sanitat, als sanitaris. El de comunicacions, als tècnics obrers reunits en assemblea, i el control de la producció ho té la Federació de Sindicats.

3º La força retorna al seu origen, ja que a cada agrupació la hidonaran els seus components, i no estant acumulada, cada individuindrà la seva part alíquota, i l'assemblea la que entretots li concedeixin.

4º Els homes s'agrupen per la identitat de les seves preocupacions i necessitats en el sindicat, i per la convivència de lloc i la comunitat d'interessos, en el municipi lliure. D'aquesta manera, els punts de coincidència són màxims.

5º L'assemblea reuneix en sí el màxim d'encert, de capacitat i saviesa en allò que profes-

col·lectivitatssocials. «Un sap més quietots reunits».

6° L'Estat, assentant una norma fixa d'una vegada per sempre (constitució o codi), compromet l'avenir i falseja el vital, que és múltiple i canviant.

7° L'Estat l'hi reserva tot. Al poble no li toca fer rada, sinó pagar, obeir, produir conformar-se amb la voluntat suprema de qui mana. L'Estat diu: «Doneu-me el poderi us faré felijos».

8° Divideix a la societat en dues castes antigòniques: la dels que manen i la dels que obeeixen.

9° Concedeix solament ficcions i drets escrits: de llibertat, desobirania, de justícia, de democràcia, d'autonomia, etc.; a fi de mantenir sempre viu el foc sagrat de la il·lusió política.

10° El progrés i evolució social condueix a l'Estat, des de formes despòtiques i absolutistes cap al seu ocàs. El feixisme és una solució tar-

sionalment li concerneix. Entretots junts, saben més que un solament, per savi que aquest sigui.

6° En l'organització sindical, la norma de conducta a seguir es decideix a cada moment, d'acord amb les circumstàncies.

7° Mancant intermediaris i redemptors, cadascun ha de procurar ordenar els seus assumptes habituant-se a prescindir de mediadors, i desposseint-se així de la rutina de segles i segles d'educació política.

8° Tots els ciutadans es reuneixen en la categoria única de productors. Els càrrecs són administratius, temporals, sense donar dret a eximir-se de la producció, i sempre la mercè de les determinacions de les Assemblees.

9° És la realització pràctica de la llibertat econòmica, que és el fonamental. Realitza la democràcia, és a dir, el govern del poble pel poble. Realitza el Federalisme, reconeixent la màxima autonomia i independència al Municipi i a tota entitat de producció.

10° L'evolució porta a les col·lectivitats professionals a un auge i perfeccionament creixents. De la defensa de l'interès econòmic egoista de l'individu, han passat a

dana, el Socialisme també. Dissimula i encobreix les seves prerrogatives, per acabar perdent-les a poc a poc, a mesura que es desenvolupa la consciència individual de classe.

capacitar-se per acceptar la responsabilitat del seu paper social.

11° En l'organització a base política, la jerarquia augmenta cap al vèrtex. Per sobre del poble, està el Concejo; per sobre d'aquest, l'AJuntament; per damunt, la Diputació; per damunt encara, el governador; i fins hi tot per damunt, el Govern.

11° En l'organització econòmica, la jerarquia augmenta cap a la base. Els acords d'un Comitè els pot revocar un Ple; els d'aquest, l'Assemblea; i els de l'Assemblea, el Poble.

La riquesa i el treball

Entre els habitants d'una nació hi ha dues coses a repartir: la riquesa, o sigui els productes per al consum de tota la població, i el treball necessari per produir-la. Això seria el just i l'equitatiu: fins i tot el racional. Però en la societat capitalista, la riquesa s'acumula en un pol, el que no produeix, i el treball s'acumula en l'altre pol, el que no consumeix el necessari. És a dir, precisament a l'inrevés del que passa en la Naturalesa, que sempre aporta més aliment, més sang, al membre o òrgan que treballa.

La riquesa es calcula en una renda anual de 25.000 milions de pessetes³. Ben distribuïda, n'hi hauria per alimentar bé a tota la població d'Espanya, als 24 milions d'habitants, corresponent a cadascun una mica més de 1.000 pessetes anuals. Una família de cinc individus tindria per tant 5.000 pessetes anuals, la qual cosa permetria generalitzar a tots un relatiu benestar econòmic.

Però com en règim capitalista el capital ha de produir si més no un 6 per cent d'interès anual, i l'autoritat ha de mesurar-se pel sou, perquè puguin uns cobrar milions anuals, ha d'haver-hi famílies senceres que han de passar amb menys de la meitat del que correspondria a cada individu.

En règim comunista llibertari no es tracta de pessetes ni de repartir-les. Es tracta només de productes, que ja no són transformables en pessetes ni poden acumular-se, i que es distribueixen entre

tots conforme a les seves necessitats.

L'altra cosa a repartir és el treball. I en ell trobem avui la mateixa injusta i irritant desigualtat. Perquè uns puguin passar-se la vida tom-bats a la fresca, uns altres han de suar les vuit hores de jornada dià-ria, quan no són les deu o les catorze.

Si avui estan ocupats a produir la riquesa set milions de treballa-dors i els correspon de mitjana vuit hores de treball diari, si treballen els catorze milions d'habitants útils, els correspondria només quatre hores de jornada diària⁴.

Aquesta és la deducció llisa i plana que s'obté d'una bona i justa distribució. Aquesta és la utopia que vol realitzar l'anarquista.

Possibilitats econòmiques del nostre país

La implantació del comunisme llibertari al nostre país, aïlladament dels altres d'Europa, ens implicarà, com és de presumir, ser l'ene-miga de les nacions capitalistes. Pretextant la defensa dels interes-sos dels seus súbdits, l'imperialisme burgès tractarà d'intervenir per les armes per enfonsar el nostre règim naixent. La intervenció ar-mada per part d'una o diverses potències aïllades, podria servir per desencadenar una guerra mundial. Per no córrer el risc de la revo-lució social als seus propis països, les nacions capitalistes preferien la conducta solapada de finançar un exèrcit mercenari, com van fer a Rússia, el que es recolzaria en els nuclis reaccionaris que hagues-sin pogut subsistir.

El record de lluites semblants i de situacions semblants en la his-tòria del nostre poble, ens fa tenir confiança en la lluita per la nostra independència i en les condicions topogràfiques del nostre sòl. Si el poble experimenta els avantatges del canvi i conquista un major be-estar, ell serà el més decidit defensor del comunisme llibertari⁵. L'al-tra amenaça és el bloqueig que la marina de guerra de les nacions capitalistes podria exercir sobre les nostres costes, impeding-nos, per tant, abastir-nos amb els nostres propis recursos. Per l'extensió de les nostres costes, aquesta vigilància seria fàcil de burlar. Però la seva possibilitat ens obliga a plantejar-nos aquesta qüestió prè-ua.

Produïm el suficient per poder prescindir per complet de les im-portacions?

Vegem-ho. Les estadístiques actuals no són aplicables en un tot

al demà, perquè els seus nombres no aprecien tant el que es necessita importar com el que és negoci importar, la qual cosa no sempre és el mateix. Així, per exemple, el carbó pot produir-se en el nostre sòl dels seus jaciments abundants i no obstant això s'importa d'Anglaterra, perquè el carbó anglès competeix en preu amb el nostre. No havent-hi necessitat, perquè a Andalusia s'oferia en abundància, s'ha importat aquest any blat argentí.

Les estadístiques demostren que som autosuficients en producció agrícola: exportem en gran quantitat oli, taronges, arròs, llegums, patates, ametlles, vins i fruites. També en cereals, no obstant la importació de blat de moro. El mateix passa amb els metalls.

Però som tributaris de l'estranger en petroli i els seus derivats (gasolina, olis pesats, lubricants, etc.), en cautxú, en cotó i en pastes de paper. Per ser base dels transports, la manca de petroli podria implicar un seriós contratemps en l'estructuració de la nostra economia. Per això, en cas de bloqueig, seria menester enfocar les activitats de conjunt a la intensificació dels sondejos a la recerca de petroli, que tot i que no han estat trobats encara se suposa que existeixen.

El petroli pot obtenir-se per destil·lació de la hulla i dels lignits, tots dos abundants al nostre país. Aquesta indústria existeix ja i caldria intensificar-la fins que donés proveïment a les necessitats. Pot estalviar-se gasolina barrejant-la amb un 30 o un 50 per cent d'alcohol, la qual cosa dóna excel·lents resultats en tots els motors. L'alcohol seria inesgotable, doncs s'obté de l'arròs, del blat, de la patata, de les melasses, del raïm, de la fusta, etc.

El cautxú caldria obtenir-lo sintèticament, com ja es fa a Alemanya.

El cotó és ja collit al nostre país, sobretot a Andalusia, amb gran èxit i si s'ha de jutjar pel seu progressiu increment, abastirà aviat les necessitats nacionals. Es podria conrear en lloc de vinyes i d'oliveres, dues produccions que excedeixen el nostre consum.

La indústria de la fusta pot ser incrementada fins a donar proveïment a les necessitats, compensant amb la intensificació de la repoblació forestal.

L'eucaliptus i el pi per fusta són els millors proveïdors de pastes de paper.

Però tant com la producció actual, ens fa ser optimistes el tenir en compte les possibilitats de producció amb què compta Espanya, que es pot considerar com un país per colonitzar, que no ha mobi-

litzat ni una desena part de la seva riquesa.

L'energia elèctrica és incalculable, inferior solament a la de Suïssa. Està per començar gairebé la construcció de pantans i canalitzacions de reg.

No conreem ni tan sols la meitat de la superfície cultivable, calculada en 50 milions d'hectàrees. Estan per millorar els cultius, per intensificar-los i per generalitzar la maquinària agrícola. El règim de treball en comú permetrà incrementar la producció en generalitzar en totes les terres d'un Municipi les màquines agrícoles que avui només tenen les finques del terratinent ric.

Està per fer el primer esforç per emmotllar la producció al consum. Ens sobra terra. Però a més de terra, ens sobren braços, que és tant com dir potencial productor*.

Que sobrin braços, lluny de ser un problema per al règim comunista llibertari, és per contra garantia del seu èxit. Si sobren braços, és lògic que ens toqui menys treball i, una de dues, o cal reduir la jornada, o cal augmentar la producció.

Que sobrin braços ens ofereix possibilitats de reduir la jornada de treball per individu, donar proveïment a l'increment dels treballs (construcció de pantans i regs, repoblació forestal, augment de cultius, increment de la producció siderúrgica i aprofitament de salts d'aigua, etc.) i augmentar la producció en una indústria determinada. Gràcies a l'organització del treball seriat, és fàcil improvisar el personal, millor encara que per augmentar el rendiment d'una fàbrica, per doblegar la seva producció diària, sense augmentar el nombre de màquines. El personal actual, considerat ja com a destre, es divideix en dos torns, per treballar un darrere l'altre, i a cada torn se li afegeixen sengles aprendents.

Per aquest procediment, la producció en les indústries més insuficients pot doblegar-se sense necessitat de pensar a establir noves fàbriques i sense que hi hagi precisió de perfeccionar o augmentar la maquinària. Pot deduir-se, per tant, que el nostre país pot abastir-se a si mateix i resistir, per tant, el rigor d'un bloqueig durant diversos anys. Les solucions que avui, en fred, se'ns ocorren als que no som tècnics, seran superades en veure'ns acuitats per la necessitat, es-

---

* (N. del T. l'autor presentava en l'article original unes figures estadístiques on era superior el número de buròcrates, militars, jutges, polítics, malalts incapacitats, ancians, etc. que no pas els que treballaven en camps i fàbriques)

timulant el nostre enginy i la nostra inventiva per les circumstàncies adverses.

Ni es pot fiar tot a la improvisació ni es pot menysprear la seva ajuda en les circumstàncies crítiques, doncs és quan precisament ens brinda més recursos.

Realització

El Comunisme Llibertari es basa en organismes existents ja, gràcies als quals es pot organitzar la vida econòmica a la ciutat i als pobles tenint en compte les necessitats peculiars de cada localitat. Són el Sindicat i el Municipi lliure.

El Sindicat reuneix als individus, associant-los segons la classe de treball o la diària convivència en el mateix. Es reuneixen primer els obrers d'una fàbrica o taller, constituint la cèl·lula més petita, amb autonomia en allò que li és privatiu. Aquestes cèl·lules, reunides amb els seus semblants, formen la secció dins del Sindicat de Ram o d'Indústria. Hi ha un Sindicat d'oficis varis per fondre a aquells que per si mateixos no poden constituir-se numèricament en Sindicat.

Els Sindicats de la localitat estan federats entre si, constituint la Federació local, que existeix per un Comitè format per delegació dels Sindicats, per un Ple, constituït per tots els Comitès, per l'Assemblea general, que és la que en definitiva posseeix la màxima sobirania.

El Municipi lliure és l'Assemblea dels treballadors d'una localitat petita, poble o vila amb sobirania per entendre en tots els assumptes de la localitat. Institució que tot i mediatitzada per les institucions polítiques, pot recuperar la seva antiga sobirania, encarregant-se de l'organització de la vida local.

L'economia nacional resulta del concert entre les diverses localitats que la componen. Quan aïlladament cada localitat té ben administrada i ordenada la seva economia, el conjunt ha de ser harmònic i perfecte l'acord nacional. La perfecció no es vol imposar des de dalt, sinó que es vol veure florir a la base, perquè sigui resultat espontani i no efecte forçat. Si l'acord entre els individus s'estableix per la relació entre ells, l'acord entre les localitats és efecte de la mateixa relació. De la circumstancial i periòdica dels plens i dels Congressos, i de la persistent i continuada establerta per les Federacions d'Indústria que tenen aquesta especial comesa. Són les co-

municacions i els transports, indústries que no poden circumscriure's a un interès local, sinó que és necessari subjectar a un pla nacional.

Estudiarem per separat l'organització a la ciutat i la de l'economia general.

En el camp

És en el camp on la realització del Comunisme Llibertari revesteix la major senzillesa, doncs es redueix a posar en vigor el Municipi lliure.

El Municipi o Comuna lliure és la reunió en Assemblea (Consell) de tots els veïns d'un poble o vila, amb sobirania per administrar i ordenar tots els assumptes locals, però en primer terme la producció i la distribució. Avui, el Consell està tutelat, per ser considerat com a menor d'edat, i els seus acords poden ser revocats per Ajuntament, Diputació i Govern, tres institucions parasitàries que viuen a costa seva.

En el Municipi lliure, no només una part del terme municipal, com avui passa, sinó tot l'enclavat en la seva jurisdicció serà de propietat comuna.

Muntanyes, arbres i pastures.
Terres de conreu.

Bestiars de treball i de carn.

Edificis, les màquines i els estris de treball.

I els gèneres i productes emmagatzemats o acumulats pels veïns.

No existirà, per tant, la propietat particular més que en usdefruit d'allò que cadascú necessita, com l'habitatge, els vestits, els mobles, les eines d'ofici, la parcel·la d'horta que es deixi a cada veí i el bestiar menor o les aus de corral que vulgui tenir per al seu consum i dis-tracció.

Tot el que excedeixi de les necessitats podrà ser recollit en qual-sevol moment pel Municipi, previ acord en Assemblea, doncs tot el que acumulem sense necessitar-ho no ens pertany, ja que ho sot-traiem als altres. La Naturalesa ens dóna un títol de propietat sobre el que necessitem, però el que excedeix a la nostra necessitat no podem apropiari-nos-ho sense usurpar-ho a la propietat col·lectiva.

Tots els veïns seran iguals:

1 Per produir i cooperar al sosteniment de la comuna, sense altres diferències que les de la seva aptitud (edat, professió, preparació, etc.).

2 Per intervenir en les decisions administratives en les Assemblies, i,

3 Per consumir conformement a les seves necessitats o segons racionament inesperat.

Qui es negui a treballar per a la comunitat (excepte els nens, els malalts i els ancians) serà privat dels altres drets: a deliberar i a consumir.

El Municipi lliure estarà federat amb els d'altres localitats i amb les Federacions d'Indústria nacionals. Cada localitat oferirà a l'intercanvi els seus productes sobrants per demanar a canvi els que necessiti.

Contribuirà amb prestació personal a les obres d'interès general, com ferrocarrils, carreteres, pantans, salts d'aigua, repoblació forestal, etc.

A canvi d'aquesta cooperació a l'interès regional o nacional els veïns del Municipi lliure podran beneficiar-se dels serveis públics, com:

Correus, telègrafs, telèfons, ferrocarrils i transports.

Llum i energia elèctrica, amb les seves derivacions progressives.

Asils, hospitals, sanatoris i balnearis.

Ensenyament superior i universitària.

Articles i gèneres no fabricats en la localitat.

L'excés de braços serà compensat amb treballs i produccions noves, a les quals es presti la localitat, i distribuint la jornada entre tots, reduint les hores de treball, la durada de la jornada diària per a cada obrer. Al vilatà no li ha d'espantar aquest Municipi lliure que de manera molt semblant van viure els seus ascendents. En tots els pobles existeix treball en comú, propietat comunal més o menys extensa, aprofitaments comuns (lleenyes o pastures). En els costums rurals hi ha a més expedients i procediments per solucionar totes les dificultats que poguessin presentar-se i en els quals no ha de decidir mai la voluntat d'un individu, encara que sigui triat per a això pels altres, sinó l'acord de tots.

A la ciutat

A la ciutat, el Municipi lliure està representat per la Federació Local, podent existir en les poblacions grans organitzacions semblants de barriada. La Federació Local de Sindicats d'Indústria té la seva sobirania màxima en l'assemblea general de tots els productors de la localitat.

La seva missió és ordenar la vida econòmica de la localitat, però especialment la producció i distribució, en vista de les necessitats de la localitat i en vista també de les demandes d'altres localitats.

En el moment de la revolució, els Sindicats prenen possessió col·lectiva de les fàbriques, tallers i obradors; dels habitatges, edificacions i terres; dels serveis públics i dels gèneres i primeres matèries emmagatzemades. La distribució l'organitzen els sindicats productors, valent-se de Cooperatives o dels locals de tendes i mercats. Per gaudir de tots els drets és necessari el carnet de productor, expedit pel Sindicat respectiu, en el qual constin, a més de les dades precises per al consum, com per exemple, nombre de familiars, els dies i jornades que treballa. Només s'eximeixen d'aquest requisit els nens, els ancians i els malalts.

El carnet de productor confereix tots els drets:

1 A consumir conforme a racionament o a la seva necessitat, tots els productes distribuïts en la localitat.

2 A posseir en usdefruit una casa decent, mobles indispensables, aus de corral en l'extraradi, o parcel·la d'horta o jardí si la col·lectivitat així ho acorda.

3 A usar els serveis públics.

4 A prendre part en les decisions plebiscitàries de la fàbrica o taller, de la Secció, del Sindicat i de la Federació local.

La Federació local s'abastirà per a les necessitats de la localitat i desenvolupar la seva indústria específica, aquella per la que tingui millor disposició o aquella que més es precisi en les necessitats nacionals.

En Assemblea general es distribuïran els braços entre els diversos Sindicats i aquests els distribuïran entre les seves seccions, així com aquestes en les entitats de treball, mirant sempre d'evitar la desocupació i augmentar la jornada de producció diària pel torn d'obrers en una indústria, o a disminuir en la deguda proporció el nombre d'hores de la jornada per treballador.

Totes les iniciatives que no siguin purament econòmiques han de quedar a la mercè de la iniciativa particular d'individus o grups.

Cada Sindicat ha de tractar de dur a terme les iniciatives que redundin en benefici de tots, especialment les que van dirigides a la defensa de la salut del productor i a fer agradable el treball.

GUIA DE PRODUCCION POR REGIONALES CONFEDERALES

GALICIA		ASTURIAS		NORTE	
<p><i>Pescas</i> (La Coruña) <i>Ganadería</i>, Vacuno Carne y leche Mazs, Patata Huevos Alcohol (Orense) Pino marítimo, haya, roble y castaño</p>	<p><i>Minería</i> (carbón) Pescas Carne y leche Aguiltran Pino y haya</p>	<p style="text-align: center;">LEON</p> <p>Agricultura Cereales, Legumbres Madera de roble Panos Belar</p>	<p style="text-align: center;">CATALUNSA</p> <p><i>Industria textil</i>, Algodón Siderurgica, Piel, Vidrio Cemento artificial y natural Sal común y potassa (Cardona) Superfosfatos Alcohol Vino Aceite Pescas</p>	<p style="text-align: center;">BALEARRES</p> <p>Aceite Narajas Huevos Pescas Superfosfatos</p>	<p><i>Industria siderurgica y minera</i> (terro) Papel Fievel Maderas de haya y roble Sal gema (Cabezon de la Sal) Cemento artificial Leche (Santander) Fabricas de yute Aguiltran Lignito (Santander)</p>
ARAGON, RIOJA Y NAVARRA		EXTREMADURA Y ANDALUCIA		CANARIAS	
<p>Agricultura, Viñas Azúcar (Zaragoza) Lignitos (Teruel) Madera de pino (Teruel) Superfosfatos Cemento artificial Frutas y hortalizas Energías eléctricas</p>	<p>Agricultura <i>Ganadería</i>, Lanar Superfosfatos Pastos (Finca) Huevos Seda</p>	<p>Agricultura Trigo y aceite Algodón Industria siderurgica Minería (Almadén, Bémez, Riotinto y minas del Soldado) Azúcar (Oranada) Atracción (Cerdoba) Corcho (Cádiz) Esparto y iva (Almería) Poesca, alon (Huelva)</p>	<p>Agricultura Pescas Huevos</p>	<p>Agricultura Cereales Fruta, Vино Lana Alcohol (La Mancha) Madera de pino (Cuencas) Resina (Segovia, Soria y Guadaluajara) Seda</p>	<p><i>Huertas y Agricultura</i> Naranja, Arroz Sal marina (Alicante) Papas (Alcoy) Superfosfatos (Alicante)</p>
AMBAS CASTILLAS		LEVANTE		CANARIAS	
<p>Agricultura, Cereales Trigo, Legumbres Fruta, Vино Lana Alcohol (La Mancha) Madera de pino (Cuencas) Resina (Segovia, Soria y Guadaluajara) Seda</p>	<p>Siderurgica (Sagunto, Valencia y Car-tagená) Industria de la madera Papel Esparto y seda</p>	<p>Agricultura Pescas Huevos</p>	<p>Agricultura Pescas Huevos</p>	<p><i>Huertas y Agricultura</i> Naranja, Arroz Sal marina (Alicante) Papas (Alcoy) Superfosfatos (Alicante)</p>	<p>Agricultura Cereales Fruta, Vино Lana Alcohol (La Mancha) Madera de pino (Cuencas) Resina (Segovia, Soria y Guadaluajara) Seda</p>

FEDERACION LOCAL DE SINDICATOS

SINDICATOS	SECCIONES	CELULAS	DISTRIBUCION
Alimentación	<ul style="list-style-type: none"> 1. Harino-Panadera Carnes y pescados Leche, huevos y derivados Hortalizas y frutas 	<ul style="list-style-type: none"> Fábricas y panaderías Mataeros y fábricas Granjas y vaquerías Huertas 	<ul style="list-style-type: none"> Tahonas y puestos distribuidores Carnicerías y puestos Puestos ambulantes
Vestido	<ul style="list-style-type: none"> 1. Textil Piel Confección 	<ul style="list-style-type: none"> Fábrica de tejidos Cartiderías Sastres y zapateros 	<ul style="list-style-type: none"> Almacenes Almacenes
Construcción	<ul style="list-style-type: none"> Arquitectos y técnicos Albañiles y canteros Carpintería Pintores 	<ul style="list-style-type: none"> Edificación y pavimentación Obras y talleres c c c 	<hr/>
Artes Gráficas Enseñanza	<ul style="list-style-type: none"> 1. Prensa, imprentas, editoriales, fábricas Maestros y profesorado, Escuelas y Universidades, Intern de s 	<ul style="list-style-type: none"> Visita domiciliaria, Hospitales Gabinetes Laboratorios Hospitales, Sanatorios, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Librerías y papelerías
Sanidad	<ul style="list-style-type: none"> Médicos y practicantes Dentistas Farmacéuticos Personal auxiliar 	<ul style="list-style-type: none"> Construcción y reparación Estetas y ambulancias Líneas y oficinas Centrales y redes Tracción animal y a motor 	<ul style="list-style-type: none"> Farmacias
Comunicaciones	<ul style="list-style-type: none"> Ingenieros y técnicos Correos Ferrocarriles Telégrafos y teléfonos Transporte 	<ul style="list-style-type: none"> Industrias y minas Cantares y fábricas Fábricas Idem 	<ul style="list-style-type: none"> Ferretería
Metalurgia	<ul style="list-style-type: none"> Técnicos Minería, altos hornos Maquinaria Manufactura 	<ul style="list-style-type: none"> Peritos agrícolas, veterinarios Explotaciones Granjas 	<ul style="list-style-type: none"> Intercambio
Campeñinos	<ul style="list-style-type: none"> Técnicos Agricultura Ganadería 	<ul style="list-style-type: none"> Centrales, redes 	<hr/>
Fuerza motriz	<ul style="list-style-type: none"> Técnicos Salto de agua 	<hr/>	<hr/>
Oficios varios			

Ordenació de l'economia general

La coacció econòmica obliga a l'individu a cooperar en la vida econòmica de la localitat. La mateixa coacció econòmica ha de pesar sobre les col·lectivitats, obligant-les a cooperar en l'economia nacional. Però aquesta no ha de dependre d'un Consell central ni d'un Comitè suprem, gèrmens d'autoritarisme i focus de dictadura, tant com nius de buròcrates. Hem dit que no necessitem d'un arquitecte ni d'un Poder dirigent estrany al mutu acord entre les localitats.

Quan totes les localitats (ciutats, pobles i viles) tinguin ordenada la seva vida interior, l'organització nacional serà perfecta. I un altre tant podem dir de les localitats. Quan tots els individus que la componen tinguin assegurada la satisfacció de les seves necessitats, la vida econòmica del Municipi o de la Federació serà perfecta també.

En Biologia, perquè un organisme gaudeixi de fisiologia o de normalitat, és necessari que cadascuna de les seves cèl·lules compleixi amb el seu paper i per això només es necessita una cosa: assegurar el reg sanguini i la relació nerviosa. El mateix podem dir d'una nació. La vida nacional s'assegura i normalitza quan cada localitat ompli el seu paper, tenint assegurat el reg sanguini que porta allò que manca i lliura d'allò que destorba, això és, el transport, i que posi en relació unes localitats amb altres per fer conèixer les seves mútues necessitats i possibilitats per mitjà de les comunicacions.

I aquí ve el paper de les Federacions Nacionals d'Indústria, organismes adequats per a l'estructuració de serveis col·lectivitzats que necessiten estar sotmesos a un pla nacional, com comunicacions (correus, telèfon, telègraf) i transports (ferrocarrils, vaixells, carreteres i avions).

Per sobre de l'organització local no ha d'existir cap superestructura, més que aquelles amb una funció especial que no pugui ser exercida localment. Els congressos són els únics que interpreten la voluntat nacional i exerceixen circumstancial i transitòriament la sobirania que els confereixen els acords plebiscitaris de les assemblees.

A més de les Federacions Nacionals dels Transports i de les Comunicacions, poden existir Federacions Regionals o Comarcals, com les hidrogràfiques, les forestals o les de l'energia elèctrica.

Aquestes Federacions Nacionals faran de propietat comuna de les vies, xarxes, edificis, màquines, aparells i tallers, i oferiran lliure-

ment els seus serveis a les localitats o als individus que cooperin amb el seu peculiar esforç a l'economia nacional: oferint els seus gèneres o productes sobrants; prestant-se a sobreproduir allò que les necessitats nacionals requereixin i que estigui dins de les seves possibilitats; i contribuint amb la seva prestació personal als treballs que aquests serveis precisin.

És missió de les Federacions Nacionals de comunicació i transport posar en relació unes amb altres a totes les localitats, incrementant el transport entre les regions productores i les consumidores, i donant predilecció als articles susceptibles d'espantar-se, i que han de consumir-se ràpidament, com el peix, la llet, les fruites i la carn.

De la bona organització dels transports depèn l'assegurar el proveïment de les localitats necessitades i la descongestió de les sobreproductores.

Ni un cervell únic ni una oficina de cervells poden fer aquesta ordenació. Els individus s'entenen reunint-se, i les localitats relacionant-se. Una guia de direccions, amb la producció peculiar a cada localitat, permetrà facilitar els proveïments, orientant en el que se li pot demanar a una localitat i el que se li pot oferir.

Que la necessitat obligui als individus a ajuntar els seus esforços per contribuir a la vida econòmica de la localitat. Que la necessitat, també, forci a les col·lectivitats a reunir les seves activitats en un intercanvi nacional, i que el sistema circulatori (transports) i el sistema nerviós (comunicacions) compleixin amb el seu paper en l'establiment de les relacions interlocals.

Ni l'ordenació de l'economia, ni la llibertat de l'individu exigeixen més complicacions.

Final

El Comunisme Llibertari és un camí obert perquè la societat s'organitzi espontània i lliurement, i perquè l'evolució social s'operi sense desviacions artificioses.

És la solució més racional del problema econòmic, doncs respon a una distribució equitativa de la producció i del treball precís per aconseguir-la. Ningú ha d'evadir-se d'aquesta necessitat de cooperar amb el seu esforç a la producció, ja que és la pròpia Naturalesa la que ens imposa aquesta dura llei del treball, en els climes en què l'aliment no es produeix espontàniament.

La coacció econòmica és el nexa social. Però és i ha de ser també l'única coacció que la col·lectivitat ha d'exercir sobre l'individu.

Totes les altres activitats, culturals, artístiques, científiques, han de quedar al marge del control de la col·lectivitat i en mans de les agrupacions que sentin afany pel seu culte i foment.

Com la jornada de treball obligatori no esgotaria, com no l'esgota avui, la capacitat de treball de l'individu, al marge de la producció controlada n'existiria una altra, lliure i espontània, fruit de l'afició, de l'entusiasme, i que troba en si mateixa satisfacció i recompensa.

En aquesta producció batega la llavor d'una altra societat, la que l'anarquisme exalta i propaga, i quan ella donés proveïment a les necessitats de la Societat, hauria fet innecessària la tutela econòmica de les organitzacions sobre els individus.

Se'ns fan mil objeccions, tan buides en la seva generalitat que no mereixen refutar-se. Una, i molt repetida, és la de la mandra. El gandul és fruit natural de climes exuberants, que és on la Naturalesa justifica la vagància, fent indolent a l'individu. Reconeixem el dret de ser mandrós, sempre que el que vulgui ser-ho consenti a ser-ho sense l'ajuda dels altres. Vivim en una Societat en la qual el mandrós, i l'inepte, l'antisocial, són els tipus que creixen i gaudeixen de l'abundància, del Poder i dels honors. Si renunciem a tot això, no hi ha inconvenient a conservar-los, per exhibir-los en els museus, o a les sales d'espectacles, com s'exhibeix avui als animals fòssils.

Generació conscient I

N. del T. Els articles que segueixen cal emmarcar-los en el seu just context. Algunes de les idees que l'autor (metge de professió) hi exposa poden haver quedat desfasades o desacreditades per nous coneixements i pel simple pas del temps. Tot i això, moltes d'elles conserven plena vigència en l'actualitat.

L'ideal

No sé si en posar aquest títol a la revista, els companys que la redacten volien indicar alguna cosa més que procuració conscient; jo vull dir que si bé al principi vaig considerar el seu títol tan sols com a expressió d'unideal reproductor, avui hem sembla carta excelsa, síntesi d'afanys, lema august dels paladins de la Perfecció Humana (corporal, psíquica, social i moral). Determinar generacions conscients no només del seu paper reproductor, sinó dels seus actes, dels seus drets i deures, de la seva missió, és a dir, formar un grup cada vegada major, d'individus lliures de la tirania de la rutina, de l'enervat domini de la incultura, amos de si mateixos, dels seus instints i de la impetuositat de les seves passions, coneixedors del com i del per què i de l'abast dels seus actes vitals (individuals i socials), tal és el que entenc per generació conscient i tal l'ideal que professo.

La regeneració i redempció humanes han de fonamentar-se en la regeneració i redempció de l'individu, el que, en començar per conquerir la seva independència, per regenerar-se corporal, a la vegada que psíquicament, per formar i polir les facetes de la seva personalitat; ha de començar per ser digne de l'ideal que abraça i de la col·lectivitat que desitja; i aquest miracle no pot esperar-se com una virtut de l'ideal; sobre els instints, com sobre les passions i sentiments, és a dir, sobre el pou de bestialitat que conservem heretat dels nostres antecessors, no tenen influència les idees que es professen: l'alliberament d'aquest sediment que amb tanta freqüència s'ensenyoreix de nosaltres, és tasca de cultiu, de disciplina intel·lectual; conquistat aquest primer baluard, haurem donat a l'obra llibertària la seva base més sòlida.

No pretenc fer un caseller ideològic més ni posar-me un títol, un rètol per distingir-me dels altres; de tenir alguna diferència procuraré que existeixi en la meva conducta i en les meves obres; els distintius estan a l'interior no en la façana. Detesto els motlles, les normes fixes, els dogmes, i les afirmacions rotundes, vull conservar l'agilitat espiritual que vaig adquirir recorrent les més oposades tendències, la llibertat de moviments, d'examinar i de dubtar, vull romandre al ras per poder contemplar tot l'horitzó i descobrir la veritat allí on es trobi; la veritat, que és nord del meu pelegrinatge, ja que buscar la veritat, practicar el bé i contemplar la bellesa és del que més pot gaudir l'home.

L' 'especialisme'

Ens sedueix tot el que afalaga la nostra mandra, la cosa que ens soluciona una necessitat amb el menor incòmode possible. Aquest pretext que troba la nostra mandra per permetre'ns continuar inactius, el grancomodí mental, obeeix, en la ciència, al vertigen que produeix la seva extensió, exigeix tot l'existència d'estudi per abastar-la; limita un la seva cultura general sota pretext d'aprofundir en un determinat sector de coneixements; en la nostra conducta moral, practiquem una virtut, ens especialitzem en ella, per estalviar-nos la pràctica de les altres; i en el terreny ideològic, la incertesa que engendra els múltiples camins que el creuen, ens fa allistar-nos en un grup i seguir –un més en el ramat– la direcció dels altres; és la por a caminar camp a través.

L'especialisme engendra criteris estrets, hermètics, fanàtics i sectaris; és la desorientació en la ciència i en les idees; des de l'interior de la galeria mental de l'especialisme, veu el món per un forat; no s'abasta més que en un tros de l'extens panorama, i els judicis així formats només poden emmalaltir d'aquesta limitació. En el moral, només ens sembla bé el que practica la nostra mateixa virtut; totes les altres virtuts ens semblen monstruoses. Encasellats en l'especialisme, no és possible la mútua comprensió, ni el mutu acord, és precis que sortim al camp, a la plana immensa per entendre'ns.

L'especialització, a més, és propensa a la rutina, a la submissió al costum, al maquinisme de les nostres accions, que és el més oposat a la vida conscient que propugnem.

Anarquisme i naturisme

Els vaig a considerar, encara que amplis, com dos especialismes ideològics; compatibles: per la seva finalitat idèntica, –la supressió del dolor humà,– i pel seu parentiu filosòfic; ja que els dos coincideixen a atribuir al sofriment (esclavitud o malaltia) la mateixa motivació (apartament de la naturalesa, transgressió dels seus dictats, viciament de l'ambient) i a confiar el remei a l'extirpació de les arrels. I complementar-los donat que s'ocupen d'aspectes diferents, –l'un redimeix a l'ésser viu, l'altre en ser social–; tan sols estan en pugna quan estan aïllats, cadascun en la seva casella, tracten d'imposar els seus respectius punts de vista. La superioritat d'aquests dos ide-

aris, sobre qualsevol altre dels processaments per l'home, radica en la disciplina a que sotmeten els actes (socials un, i corporals l'altre) del que els professa, (no, del que diuprofessar-los), l'entrenament conscient en què els exercita, l'amplitud de mires que conserven, fins i tot dins del sectarisme de l'«especialitat », i l'exaltació del seu humanisme.

Aquests dos sistemes filosòfics, pel seu secretaris, considerats com a ideals de finalització, amb gran perjudici per a tots dos; jo crec que surten guanyant més, considerats com a ideals de pas, com a instruments que preparen el triomf del suprem ideal humà; d'aquí l'avantatge de conservar en ells la llibertat de pensar i la visió de conjunt, de no encegar-nos pel fanatisme.

Hi ha qui va a les idees conduït per un mòbil més o menys egoïsta, considerant-les com una meta, com una cúspide, com un punt de descans a la inquietud; per exemple, el malalt que busca la seva curació en el Naturisme, i el proletari que acudeix a l'Anarquisme com un naufrag a la taula salvadora; aquests porten moltes probabilitats de conformar-se amb la solució del seu problema individual, de cuidar-se d'ell únicament. Però n'hi ha d'altres que abraçen la idea com una torxa per il·luminar el seu camí que es perd en la llunyania, com un penall que ondeja al vent, com un bàcul per ajudar-se en la marxa sense fi cap a l'ideal inassolible; han arribat al naturisme, com a l'anarquisme, guiats per la llum de la veritat; a l'encalç de la bondat i de la bellesa; entre uns i altres, l'acord no pot ser més que aparent, la seva semblança està només en l'etiqueta doncs en el fons els separa un profund abisme.

El problema previ

Hi ha un problema inajornable, palpitant, que demanda amb urgència la seva eficaç solució, furgant amb la seva cruesa les fibres estremides en la nostra sentimentalitat; aquesta esclavitud econòmica amb els seus fruits assaonats: la misèria, la taula sense pa, la llar sense aire i sense sol, l'agobiador treball i els cervells erms. Escull que naufraga tot obstinació redemptora, forja on es forgen les cadenes de les altres esclavituds i matriu on s'engendren les malalties més cruels és, no pot menys de merèixer l'atenció desperta del naturisme i de l'anarquisme, i de concentrar en si tot l'esforç alliberador d'aquests ideals; ells, amb preferència a tot un altre sistema redemptor, han de tendir a solucionar-ho amb la màxima celeritat,

doncs han de recórrer el camí més llarg.

L'esclavitud engendrant l'esperit servil i aquest fomentant l'esclavitud en el lent curs dels segles, han arribat a formar un cercle viciós, complicant molt la seva solució. Egoïsmes i interessos creats a la seva ombra, privilegis, poders i dogmes, en la intimitat econòmica a allotjats, s'oposen com a hienes a deixar anar les seves despulles, i és així com adquireix la lluita instints fratricides, i apareixen el món l'ombra i l'odi del Caïn llegendari. Més la iniquitat, va fent despertar els cervells adormits, va guanyant devots la idea redemptora, conquistant voluntats, i creant la tensió, l'estàtica força, la marea que lentament ascendeix, a falta tan sols d'un pretext per donar el salt evolutiu que Hugo de Vries descobrí.

Provocar la consciència, en l'humil com en el poderós, en el savi com en l'ignorant, en l'útil com en el paràsit, en el fort com en el feble; fer-los conèixer a uns la seva iniquitat a uns altres esclavitud, i als altres la seva passivitat emparadora de la injustícia; el problema no és ja de grups, de partits, ni de classes; és, només, humà.

La diferència de procediment, que separa les diverses tendències ideològiques interessades a aconseguir l'alliberament econòmic, només pot desaparèixer abandonant cadascuna el cau del seu respectiu 'especialisme', fent tots desistiment de l'esperit sectari. Però l'alliberament en ser efectiu, en la pràctica, en els fets; no escrit en els codis i posada sobre la taula del sacrifici.

Conclusió

La més eficaç palanca de perfecció i de progrés, la que posa el segell humà en les nostres accions, és la Intel·ligència; però malgrat posseir tots, en més o menys proporcions aquest centelleig cerebral, la generalitat de les nostres accions demostra que per res les han influït la intel·ligència; són tan rutinàries, tan maquinals, com les dels nostres inferiors en l'escala zoològica; pot ser que un acte que va començarsent intel·ligent es converteixi, per força de la repetició i el costum, en maquinal, la qual cosa no té disculpa, perquè rebaixa el nivell humà, és la realització d'un acte –passivament podríem dir– abandonant-se a l'impuls inconscient, sense participació cerebral; així, per exemple, mengem el que ens van ensenyar a menjar, mai se'ns ocorre preguntar-nos què, com i quan hem de menjar, malgrat la transcendència d'aquest acte vital.

L'educació que se'ns dóna, destruint totes les nostres iniciatives

i imposant-nos la submissió i la rutina és causa important del nostre maquinisme.

La intel·ligència, com la raó, gaudiran de tantes més avantatges en la seva tasca, quant més nombrosos siguin els materials sobre els quals reaccionin; aquests materials, són fruit de l'observació i de l'experiència (acumulats en la ciència o disseminats en la vida); a més, la funció desenvolupa a l'òrgan, i l'activitat de l'òrgan, perfecciona la funció; d'aquí l'avantatge real del seu cultiu.

Un acte pot ser cerebral és a dir mentalment elaborat i no obstant això no ser conscient; en canvi tot acte conscient és cerebral.

La inconsciència, d'altra banda pot simular la ignorància, i vice-versa aquesta simular a aquella. (Amb el que les pàgines d'aquesta revista hem dit sobre el particular crec que n'hi haurà prou per fer comprensible el tema). Generacions conscients! Homes que demostrin amb les seves obres que ho són; que no imitin el que veuen, que no se sotmetin al costum sinó després d'haver-lo interrogat, que no es pleguin a una passió, ni s'esclavitzin a una víscera, sinó després de veure a on els condueix; coneixedors de la seva psicologia per poder desemascarar a l'inconscient quan es disfressi de raonable. Aquesta és l'obra a que consagrem els nostres esforços.

Són els nostres auxiliars: l'Eugènica, ciència que tracta d'ajuntar en els generadors les més òptimes condicions a fi d'aconseguir descendència sana robusta i forta.

La procreació conscient a la difusió de la qual es ve consagrant aquesta revista.

La pedagogia i la puericultura, ciències del nen, encaminades al cultiu racional de tots les seves possibilitats físiques i intel·lectuals.

I el Naturisme, que a més ideal filosòfic, és culte de salut i de vida, i sistema mèdic (prevenció i curació de malaltia) la superioritat de la qual sobre la medicina oficial tractaré de demostrar en aquests articles de divulgació que començo amb el present.

Comencem per fer conscients els actes voluntaris de la nostra vida vegetativa; això ens servirà de profitós entrenament i beneficiarà saludablement els nostres organismes que formen el «Supstractum» de l'ésser intel·ligent que ens vanagloriem de ser.

Generació Conscient II

El Naturisme

El naturisme és, no només un sistema mèdic que tracta de guarir les malalties pels agents naturals i de prevenir-les per l'exaltació de les nostres forces defensives, i un sistema filosòfic que busca la solució dels problemes humans (individuals i socials) en el llibre de la naturalesa, sinó també un règim de vida que pel racional cultiu de totes les nostres possibilitats orgàniques i psíquiques, aspira a l'assoliment de la Perfecció humana. Deixant a un costat els extremismes i ridiculeses del fanatisme, (porqueria que pateixen totes les doctrines) i la intransigència dels 'encasellats', esmentaré els principals postulats en què, el Naturisme fonamentals seves idees.

La degeneració de l'home, com les seves múltiples malalties, provenen del seu abandonament de la Naturalesa i de la seva forçada adaptació a mitjans de vida artificiosos imposats per la civilització actual.

El progrés present és fals i aberrant, ja que en lloc del benestar humà, proporciona només el d'una casta, que no és la millor, ni la més digna, ni tan sols la més nombrosa; en ell, la intel·ligència està al servei del capital, en comptes d'estar-ho al de la humanitat. En construir una casa, traçar un carrer o estendre el radi d'una població, no es té en compte la higiene i la salut dels seus habitants, tant com l'interès del capital invertit, el dret de la propietat veïna, la moda o el capritx del constructor, i no obstant això tots estaran conformes a reconèixer la primacia de la higiene i la salut.

La regeneració de l'home podrà aconseguir-se, per tant, tornant a l'home a la Naturalesa i portant la civilització per camins intel·ligents i humans.

En nosaltres mateixos, és a dir, en el nostre organisme viciat, és on radica la principal essència de les nostres malalties així com en la nostra submissió als instints i passions, en la nostra irracionalitat preponderant, resideix el principal fonament de les iniquitats humanes,

Per això es proposa guarir la malaltia per la depuració orgànica i suprimir les fonts del dolor humà, el desbordar de les passions, per l'autodomini i l'autoredempció. He dit la principal, perquè no les crec úniques. Arruïnat com està el concepte de 'casualitat' sabem que tot es deu a nombrosos i complexos determinants, coneguts uns, ignorats d'altres, i que en realitat no pot parlar-se de la causa d'un fenomen que és funció de moltes circumstàncies, el mateix passa amb

la malaltia, les múltiples causes de la qual s'han classificat de mil maneres, i nomenat de cent maneres. Per a la medicina oficial, la causa d'una pulmonia per exemple és el pneumococ la invasió del qual és preparada per un refredat; pel naturisme, la causa és l'alteració humoral per hàbits de vida inconvenients i la fallida de les defenses orgàniques pel desús i la incultura; per a d'altres seria el règim econòmic que l'obligava a viure antinatural i antihigiènicament, l'herència, mitjançant la qual va heretar dels seus pares una predisposició o un òrgan feble, l'exaltació de la virulència del pneumococ per la detestable organització social de les ciutats, abunden focus pestilents, falta l'acció antisèptica del sol, i es respiren atmosferes nocives (cafès, teatres, casinos etc.) i tots tindrien raó. En nosaltres resideix una part dels determinants del nostre sofriment físic i mental; ell és el que més proper a la nostra influència ens és factible suprimir, és el que més obligats estem a suprimir, doncs els altres determinants que al nostre voltant pul-lulen, concerneixen a la col·lectivitat i no poden ser influïts per l'individu aïllat.

En l'ambient en què vivim, existeixen agents nocius (fred o calor excessius, aliments, atmosferes viciades, microbis de virulència exaltada, etc.) que tendeixen a destruir el nostre equilibri vital, la nostra salut; per evitar-ho existeixen forces i proteccions en nosaltres, que es diuen defenses orgàniques; en virtut de l'adaptació, les defenses es perfeccionen i permeten l'habitució als agents nocius, però això, només es realitza dins de certs límits. La malaltia, no és altra cosa que una agudització d'aquest lluita, bé per augmentar la nocivitat dels agents nocius, o per debilitació de les defenses orgàniques; acaba per la tornada a la normalitat o per la mort, restablint-se l'equilibri, en suma; però existeix una tercera manera de solucionar-se la malaltia crònica, en la qual les defenses s'esmoreixen i l'organisme s'adapta a l'estat del mal.

La prevenció de les malalties ha d'aconseguir-se evitant sobrepassar els límits de l'adaptació, conreant les defenses orgàniques, i suprimint aquelles condicions que augmenten la nocivitat dels normals constituents del mitjà amb els quals ens és forçós conviure.

Tots els actes de la nostra vida estan presidits per la rutina i la inconsciència. Fem el que vam veure fer, la cosa que ens manen els nostres instints o ens exigeixen les nostres passions; obrem amb animal passivitat; i estem obligats a diferenciar-nos dels animals en alguna cosa més que en la forma i en el llenguatge. Abans que l'encertat d'un acte ha de preocupar-nos la seva motivació. En aquesta

depuració racional, hem de començar per fer conscients els nostres actes vegetatius, (alimentació, respiració, exercici, reproducció, etc.) Bo o dolent el nostre acte, que sigui si més no manifestació de la nostra voluntat conscient del nostre inquisitiu coneixement.

L'alimentació més conforme amb el nostre aparell digestiu i amb la nostra nutrició és la vegetal, (fruites, verdures, cereals, arrels) ella és suficient, i més que suficient per a la nutrició de l'home en totes les edats. Abans de sotmetre'ns a la sensualitat, a l'instint o a la rutina, hem d'ajustar l'alimentació, com tots els nostres actes, a la raó, il·luminada per la ciència. El vegetarianisme, té molts avantatges sobre el carnivorisme; el vegetarianisme, és el règim alimentici que exigeix menys operacions culinàries, amb les quals es consigni alterar la qualitat i el poder nutritiu de l'aliment; és el que proporciona més normals estímuls (masticació, digestió, etc-) el que ofereix l'aliment en més naturals i avantatjoses condicions (en estat viu sense descomposicions i alteracions;) el que aporta menys quantitat de tòxics i el més abundant en vitamines (substàncies necessàries per la vida).

Hi ha més raons que les sentimentals per prescriure el sacrifici d'animals inofensius a fi d'usar la seva carn com a aliment; les carns, (de les quals no en són excepció els peixos), necessiten de guisats complicats i excitants, produeixen un estímul exagerat a la secreció gàstrica i pel seu escàs residu no exciten el peristaltisme, implicant el restrenyiment; contenen gran quantitat de verins, i subministren una albúmina gastada, morta, descomposta i alterada; són origen de gran nombre de malalties, i augmenten considerablement els gèrmenos nocius i les putrefaccions intestinals.

Existeixen a més raons anatòmiques per proscriure l'alimentació càrnica com la nostra dentició i les nostres glàndules sudorípares, encara que no són necessàries, doncs per això, n'hi ha prou amb la consideració que no les necessitem.

No es tracta de fer qüestió tancada del vegetarianisme; l'alimentació abans que vegetal, ha de ser conscient i racional per ser vegetals, no acceptarem els nocius, els tòxics, com el cafè, el te, els vins, el tabac, etc.; ni per ser animals, rebutjarem la llet, els ous, la mel, etc, l'alimentació ha de ser sòbria (per què menjar més del necessari?) emmotllada al gust, escassa, en substàncies nocives i albuminoides, (pel que usarem poc dels llegums secs, el formatge sec. etc...) amb adequada quantitat de cel·lulosa, necessària a l'intestí perquè compleixi la seva funció evacuadora. Si l'home va ser

primitivament carnívor o vegetarià, no ha d'interessar-nos tant com si aquest o aquell aliment és nociu o beneficiós per al nostre cos o la nostra salut.

Em permetreu una digressió; se cita tantes vegades a la raó que serà bo aclarir el nostre concepte de la mateixa; la raó més que una facultat psíquica variable d'uns a altres individus, és una operació mental, mitjançant la qual elaborem judicis amb les nostres idees, contrastant el seu valor amb l'observació i l'experiència; de diverses premisses conegudes deduïm una conclusió; per això varia la raó d'uns a altres individus perquè varia igualment el cabal d'idees que la sol·liciten; si la raó arriba a enganyar-nos, és perquè els elements amb què treballa són insuficients. La raó d'un savi no crec que es distingeixi de la d'un jornalero; a aquest els coneixements d'aquell i els dos arribaran al mateix resultat.

El que perjudica a la raó és el coneixement insuficient o incomplet; entre les idees determinants de la nostra raó, n'hi ha unes que ens són conegudes; en canvi, altres inherents a la nostra psicologia o inconscients, romanen ignorades malgrat intervenir en els nostres raciocinis; és necessari que les tinguem presents quan pretenem que un altre discorri de la mateixa manera que nosaltres; entre aquests elements desconeguts s'hi compten els prejudicis, la rutina, les nostres passions i afectivitats, que cal no menysprear; especialment aquestes últimes, són elements humans dignes de pesar en la balança de la raó. Els majors enemics de la raó, són la ignorància, el sectarisme, l'obcecació, i el no admetre més elements de raciocini que els propis. La nostra vida, per tant, no pot ser racional, si comencem per ignorar el que ens beneficia o danya però, n'hi ha prou que s'ajusti a la raó de l'individu i que aquest s'esforci per adquirir els elements de judici que a la seva raó falten.

El naturisme com a règim, tendeix a imposar a l'home el poder de la seva voluntat conscient, sobre el baix fons animal (instints, passions, sensualisme etc.) donant-los hàbits d'autodepuració i d'autodomini; el cultiu del seu cos pels agents naturals: sol, aire, llum, aigua, aliments, etc; l'exercici de les seves defenses adobant-les en l'ús moderat; i la regeneració física de l'individu.

Encara que és indubtable l'acció de l'aliment i gènere (la vida sobre la moralitat de l'home, sobre els seus sentiments, ja que aquests, tenen el seu origen en el nostre organisme, la regeneració moral no pot esperar-se, com un miracle, de la virtut del règim naturalista; aquesta ha de ser conseqüència de l'activitat autodepuradora

del mateix individu; de la introspecció descobridora de passions i sentiments, i de l'esforç per posar-los al servei de la voluntat.

Fa a l'home lliure de si mateix, que és condició precisa per arribar a ser-ho dels altres. El naturisme no és cap rètol, ni distintiu per portar a la solapa; per ser naturista no és suficient dient-ho ni seguir servilment els seus preceptes com si es tractés de dogmes; el naturisme ha d'estar en els fets, per la qual cosa pot ser més naturista el que no ho diu, que el que es vanta de ser-ho.

Generació Conscient V

Aspecte mèdic del Naturisme

Aspecte professional. El concurs del mèdic naturista, no necessita de l'assiduïtat ni de les reiterades visites, ja que més que l'evolució de la malaltia li interessin les característiques constitucionals i corporals del malalt. Entre les prescripcions terapèutiques del Naturisme reina major unanimitat que entre les de la medicina clàssica, en la qual és difícil trobar dos metges que coincideixin en el mateix tractament.

El metge Naturista, no està lliure dels defectes i vicis del metge convencional ja que de la dispensació dels seus coneixements ha d'obtenir els seus mitjans de subsistència. La seva ideació pot veure's pertorbada per les mateixes circumstàncies que pertorben la dels altres; la pressa, la intranquil·litat, el desagradable del cas o del moment, les preocupacions i altres mil factors impedeixen moltes vegades obtenir el major i més òptim rendiment dels seus coneixements i mentalitat. El malalt ha de tenir presents aquests motius trastornadors, i sobretot convèncer-se que és dolent confiar a l'esforç d'un altre els propis assumptes, i especialment la salut. Està ja molt desacreditat el redentorisme.

El Naturisme tendeix a fer innecessari el metge, posant a tots en possessió del patrimoni intel·lectual guardador de la salut i de la vida. Per això intenta suprimir en l'individu les causes de la malaltia; imposa hàbits higiènics; prescindeix de tot el nociu; simplifica la terapèutica i posa el remei a l'abast de totes les intel·ligències i de totes les butxaques. La trofologia, (ciència de l'alimentació) ha donat un gran pas en la unificació del remei, al mateix temps que la unificació de la malaltia. La prevenció de la malaltia, no pot confiar-se a l'activitat dels metges, ni ha d'esperar-se de fumigacions, antisèptics i vacunacions. Ha d'aconseguir-ho, l'individu alliberant-se dels seus vicis i transgressions, enfortint-se en el contacte de la naturalesa, combatent les seves tares i predisposicions, i la col·lectivitat, arrencant d'arrel les institucions socials que la fomenten.

Obstacles a la seva difusió. El Naturisme, xoca obertament amb la ciència oficial, amb l'opinió general, amb els prejudicis i les idees consolidades pel costum, però especialment amb el fons visceralinconscient de l'individu; protesten irritats els hàbits adquirits, i la pau interior oposa la seva resistència aferrissada a la subversió que l'amenaça. L'esclau d'un vici, el mandrós, l'abúlic, el que ha pres postura, oposarà la mateixa resistència al Naturisme, que l'Estat a les idees dissolvents. Com acceptar unes idees que tracten de derrocar

l'ordre establert, en el qual tanta tranquil·litat es gaudia, imposant sacrificis, esforços de voluntat i privacions, sense més compensació que la satisfacció del triomf sobre un mateix?

Apart de l'estudi defectuós, el desconeixement, o l'experiència equivocada, res fa tan repulsiu al Naturisme com aquesta participació de l'inconscient.

La malaltia amb les seves cronicitats davant les quals tan impotent resulta la medicina oficial, porta a molts al Naturisme, com la dependència econòmica condueix a d'altres, a l'anarquisme. Són pocs els que abraçen aquests idearis sense necessitat de revulsius.

Alliberament individual. Per tot arreu ens envolten cadenes. Som esclaus de la Societat; de les seves institucions de les seves iniquitats, dels seus dogmes i costums. Som esclaus del nostre cos; de les seves passions, de les seves debilitats, del seu sediment d'animalitat.

Ho som, fins i tot, dels que ens envolten; una rutinària alimentació ens fa dependre del concurs dels altres i de l'ajuda de la cuina que ha estat anomenada la «cel·la de la dona». Estic lluny d'equiparar unes a altres les diverses esclavituts; la meua sensibilitat em fa percebre tot el dolor i la impaciència desesperant de l'econòmica, matriu de totes les altres. Comprenc també la impossibilitat material de redimir-nos de totes, com per exemple, de les que depenen de la nostra naturalesa, però si no ho veies en la pràctica no concebria com pot pretendre alliberar-se d'una esclavitud el que suporta a gust les altres, fins i tot les que d'ell depenen.

El Naturisme facilita a l'individu el seu alliberament integral. El redimeix de la malaltia, dels seus vicis, dels seus desequilibris viscerals; depurat el sentit del gust no precisa dels excitants culinaris; el crudivorisme fa innecessàries la cuina i la fonda. Està millor disposada per fer-se independent dels altres, el que comença per ser-ho de si mateix.

Per on començar? Per a l'anarquisme, les esclavituts socials són les primeres a desarrelar, ja que l'econòmica i la política perpetuen i fomenten les altres. Pel Naturisme, en canvi, la llibertat individual –autoredempció, independència– ha de ser la base de les altres i la garantia d'un eficaç alliberament integral. Aconseguir primer el que està a les nostres mans, com a base per aconseguir el que només col·lectivament es pot aconseguir. Els dos idearis, no obstant això,

no es repel·leixen sinó que es compenetren; de la seva compenetració, de la seva fusió íntima, neix la llum que anuncia un nou dia i una vida millor edificada sobre fonaments més humans i més en harmonia amb la Naturalesa.

“Generación Consciente”, en Generación Consciente n° 15, Alcoi, octubre de 1924
“Generación Consciente II”, en Generación Consciente n° 16, Alcoi, noviembre de 1924
“Generación Consciente V. Aspecto mçedico del Naturismo”, en Generación Consciente n° 19, Alcoi, febrer de 1925

Parlem de naturisme. El règim alimentari

La unitat pròpia de ramats o de ciències complicades i dogmàtiques, és difícil trobar en un ideal en el qual predominen individualitats i en una ciència massa jove i en franca evolució. En el naturisme existeixen les més diverses opinions, no tan sols sobre el seu abast filosòfic o la seva transcendència social o de la seva virtualitat regeneradora, sinó que també en el seu aspecte mèdic i en la determinació del règim alimentós òptim. En aquest i successius articles tractaré d'assenyalar els punts de contacte i de conformitat entre naturistes, tots poden afectar per ser ja qüestions ventilades per la ciència. Serveixi això d'homenatge a l'esperit inquiet que en nombres anteriors es va manifestar en aquestes columnes per la ploma fàcil del camarada Caro Crespo. Els prejudicis i trastorns que al nostre organisme produeix el règim alimentós consagrat pel costum i per la rutina, són tan evidents que no necessiten demostració. Mancant tals efectes, n'hi hagués hagut prou perquè els qui tenen afany de perfecció i de posar els seus actes en harmonia amb la seva raó, tractaran de buscar un règim alimentós adequat a la seva naturalesa, guardador de la seva salut i vigoritzador del seu organisme. Tot individu hauria d'aspirar a controlar els seus actes: a observar-los, a trobar el seu 'per què' i a confirmar-los o fer-los variar conforme als seus coneixements o a la seva aspiració. Autoeducació, que s'imposa a l'adult per reparar els danys d'una mala educació, o d'un total abandó educatiu patit a la infància. I el que més dret té a revisió, és, per la seva importància de prioritat vital l'alimentació.

L'alimentació ordinària que només atén a afalagar el gust, és nociva per la seva toxicitat, inconvenient per l'excés d'albúmines, antinatural perquè altera i destrueix la vida dels aliments i perquè ofereix una estimulació exagerada o nul·la a l'aparell digestiu.

Els naturistes estan conformes a reconèixer els prejudicis que implica el consum de la carn. L'observació i la ciència ens demostren que augmenta la septicitat intestinal, en què acidifica els nostres humors, que conté substàncies verinoses i que ens ofereix materials morts i en estat més o menys incipient de descomposició cadavèrica. La nostra dentició és insuficient per mastegar-la: no estimula el peristaltisme intestinal per l'escassetat de residu; i pel seu excés de proteínics és causa –hereditàriament acumulada– de les malalties anomenades de nutrició i compreses sota el nom d'Artrítisme.

Altres raons menys objectives, però no menys poderoses, impulsen a la majoria dels naturistes a proscriure-la de l'alimentació, ja que l'experiència demostra a més que no és indispensable per l'-'

home.

Malgrat això hi ha naturistes que culpant dels mals a l'abús, tole-
ren l'alimentació de carn, encara que recomanant el seu ús mitigat
i en el menjar del migdia.

La mateixa conformitat regna en la proscripció de l'alcohol, del
café, dels condiments excitants, etc.

Si desitgem evitar-nos el dany que l'alimentació ordinària pugui
implicar-nos, hem de decidir-nos a abandonar-la i hem, per tant, de
pensar a substituir-la. Per a això, començar per conèixer quin és l'a-
liment més adequat al nostre aparell digestiu, més conforme amb la
nostra nutrició, més beneficiós per la nostra salut i vigor corporal;
millor adaptat, a més, a la nostra individualitat i al nostre gust.

Els vegetals són més adequats al nostre tub digestiu que la carn,
perquè, estimulen més normalment les seves funcions (masticació,
digestió, peristaltisme...), donen lloc amb prou feines a putrefaccions
i fermentacions intestinals i redueixen el nombre de microbis a l'in-
testí. L'albúmina vegetal, encara que menys digestible que l'animal,
és més viva, més íntegra, menys descomposta, i per tant ha de per-
metre aprofitar major quantitat d'energia en els canvis metabòlics i
subministra a les nostres cèl·lules materials menys gastats. En l'ali-
mentació vegetal, millor que la mixta, podem trobar la proporció de-
guda entre els seus diversos components fonamentals: albúmines,
i hidrats de carboni, grasses, sals i vitamines. La varietat innombra-
ble d'aliments permet l'elecció de règims alimentosos diversos, se-
gons les preferències i gustos individual i segons les idees que
presideixi l'elecció. Estant suficientment provat que l'aliment cru és
superior al bullit o al que es cuina, i sent al mateix temps més natu-
ral, en el regne vegetal, especialment entre les fruites, ens és factible
trobar una gran diversitat de règims que per ser millor digerits o mas-
tegar-los, no precisen de cocció ni de preparacions prèvies.

No tots els aliments vegetals gaudeixen d'aquests avantatges:
per exemple, els llegums que constitueixen l'aliment obligat de les
tres quartes parts dels espanyols, poden ser incloses entre els ali-
ments inadequats, donat l'excés de proteïnes que proporcionen, per
la qual cosa han estat denominats carn vegetal.

Encara que les proteïnes són també energètiques, donen com a
productes finals del seu metabolisme productes tòxics (urea), mentre
que els hidrats de carboni i els greixos només deixen com a residu
aigua i anhídrid carbònic.

Un règim alimentós, per ser ben estatuint, haurà de reunir les se-

güents condicions:

1 Contenir una porció normal i suficient (ni excessiva, ni escassa) de materials plàstics (albúmines), energètics (hidrats de carboni i grasses) i catalítics (salis i vitamines). Les experiències de Chittenden i els seus deixebles, han demostrat suficientment, i diàriament pot comprovar-se, que surt guanyant l'activitat general i especialment el vigor muscular amb un mínim d'aliments plàstics, que són necessaris en la infància i la joventut, quan major és el desenvolupament, després amb prou feines són necessaris, si no és per reparar les pèrdues. Aquesta quantitat ha estat precisada en 20 grams diaris.

2 Oferir-se en el millor grau de digestibilitat natural i en el menor de desintegració vital. No necessitar cuinar-se ni excitants digestius. Preponderància d'aliments crus.

3 Ser senzill, constant en cada menjar del menor nombre possible de menjars, per evitar possibles incompatibilitats digestives d'ordre químic.

4 Adaptat a les característiques individuals i especialment al volum estomacal.

5. Produir una estimulació normal, ni exagerada ni escassa de les funcions digestives. El suc gàstric s'adapta a la classe d'aliment i varia amb ell. L'estimulant normal dels moviments intestinals és la cel·lulosa (residu indigestible dels aliments, abundant en el regne vegetal), i

6 No contenir matèries tòxiques, ni ser causa directa de malaltia.

Les disparitats comencen a existir quan es tracta de l'aplicació d'aquestes idees rectoras. Així, per exemple, els productes animals (llet, ous, formatge, mantega, mel,) són defensats per uns i considerats com a aliments naturals, al mateix temps que d'altres els proscriuen per la seva procedència i la seva abundància de proteïnes. La seva digestibilitat, el seu caràcter d'aliments vius (llet, ous, mel), a causa del seu estat coloidal, i la consideració que van constituir part de l'alimentació natural de l'home —si és cert que aquest

va usar en algun temps l'aliment natural—, fa admetre'ls en l'alimentació racional, sempre que el seu ús no sigui exagerat i en les condicions en què menys es destrueixi la seva organització (llet crua, ous passats per aigua). Per a alguns seria necessària a l'home l'absorció d'una certa quantitat d'albúmina animal, cosa no confirmada per l'experiència, i segons certs fisiòlegs el vigor muscular resultaria beneficiat amb el seu consum, però les experiències en què recolzen la seva afirmació emmalalteixen d'un defecte cabdal, doncs no s'ha tingut en compte la desadaptació a l'aliment natural, o millor dit, la viciosa adaptació a l'alimentació corrent dels subjectes de l'experiència (atletes als quals se sotmetia a un règim exclusivament vegetal).

Sense que existeixi, per tant, cap raó que aboni l'indispensable del seu ús, els productes animals poden formar part d'un alimentació sana, natural i higiènica.

Més acalorada i recent, està la discussió sobre les incompatibilitats dels aliments, qüestió massa jove perquè puguem, en ella, prendre posicions i adoptar conviccions terminants. L'alimentació és una ciència difícil, sobre la que encara molt poc s'ha preocupat l'home. I no obstant això, és possible esperar d'ella la nostra regeneració física i especialment la previsió i curació de malalties.

Les seves adquisicions actuals són tan escasses i subjectes a revisió que encara no poden servir-nos-en per triar les millors barreges i combinacions d'aliments i amb prou feines ens descobreixen les incompatibilitats. Com la medicina naturista, la medicina escolàstica, admet els inconvenients de l'alimentació càrnia, els avantatges del mínim de proteics, el nul poder alimentós del brou de carn i l'escàs, a més de la toxicitat, del suc de carn, que només tenen valor a títol d'excitant. No els proscriuen, no obstant això, com no proscriu l'alcohol ni el tabac els nefasts resultats del qual coneix millor que ningú. És la por a abandonar els camins trillats de la rutina, substituint-los per altres de nous que és necessari aprendre: és el temor a canviar la passivitat per un esforç sostingut, la qual cosa impedeix portar a la pràctica les conviccions. I també, la necessitat de posar-se a to amb la neciesa de les gents.

"Hablemos de Naturismo. el régimen alimenticio", en Generación Consciente nº 26, Valencia, setembre de 1925.

Neomaltusianisme

El neomaltusianisme és una idea nova que xoca obertament amb la moral i l'interès de la societat present. Se li oposen prejudicis esvalotats, protestes d'ofuscació, objeccions d'especiosos. Gairebé ni mereixen ser tinguts en compte per qui ha jutjat davant la seva consciència a la societat i l'ha condemnat a total subversió. Però anem a esmentar els arguments amb que se'l combat.

Impugnació. Se la té per idea immoral de cap a cap. Perquè exigeix fer llum sobre la sexualitat, cosa obscena, que sempre s'ha tingut en les tenebres. Perquè imposa premeditació en un acte que sempre s'hatingut per obscur; pel mateix es considera immoral divulgar els mitjans de preservació de les malalties de transmissió sexual. I perquè dóna a l'home un poder abans reservat a la divinitat: el control sobre el nombre de fills. No cal dir que en aquesta concepció d'immoralitat camina pel mig la religió, sempre obscurantista i sempre retardatària.

Se la té per idea antisocial. Es tem que si es divulguen els mitjans d'evitar l'embaràs, ningú vulgui tenir fills.

Fan a l'individu l'ofensa de creure's pitjor del que és. «Si no cinta ni roba, és per por de caure en les teranyines del Codi i en la sanció de la Justícia, davant els fusells dels guardadores de l'ordre.» «Si es reproduïx tot el que pot és perquè desconeix els recursos per evitar-ho.» Són les idees simplistes, i desacreditades per l'experiència, que professen les gents que dirigeixen la societat. La natalitat, és cert que disminuiria notablement, però no tant que comportaria un perill per a la conservació de l'espècie.

Disminuiria, això sí, la carn de canó i el nombre de braços, i a causa de l'organització social es perjudicaria el fals interès nacional.

Però no hi ha motius per a l'alarma, perquè l'anticoncepció la practiquen ja, amb major o menor encert, les classes cultes. I aquest no ha de ser un privilegi més.

No falten, fins i tot, homes d'esperit obert i de liberal prestigi que combaten les pràctiques neomaltusianes com a idees dissolvents pròpies de cervells exaltats, d'éssers desequilibrats que s'encarreguen, amb les seves pròpies idees, d'eliminar-se a si mateixos evadint-se de la reproducció.

Ni tampoc impugnadors meticulosos que el combaten en nom de la divina ceguesa i de l'encantadora impulsivitat de l'instint, al que hem de lliurar-nos amb ple desistiment de l'activitat mental.

Defensa. En lloc d'entretenir-nos en refutar aquesta argumentació en contra, anem a exposar les raons cinema que abonen el neomaltusianisme.

Des del punt de vista de la moral biològica, l'única, a hores d'ara, digna de respectes, és bo tot el que contribueix al benestar i a la felicitat de l'individu (el benestar i la felicitat de la col·lectivitat és de molt difícil interpretació), i dolent tot el que és causa de desgràcia o de dolor humà. És immoral per tant la família nombrosa, perquè suposa l'esclavitud de la mare, l'estrall del seu organisme, la falta de cures als fills, i fins i tot la seva defectuosa o mala criança. És tant més immoral com més baixa sigui la posició econòmica de la mateixa. És moral, en canvi, limitar-se a tenir solament els fills que es poden criar i educar.

La qualitat de més rang zoològic, la més digna de la superioritat humana, és el domini sobre els propis actes, i, sobretot, el control sobre els instints. Ser amo de l'acte reproductor, en lloc d'esclau d'ell, és una aspiració noble i molt digna de l'humà. Conseqüència lògica del seu afany de progrés i de perfeccionament.

Aprofitar les millors condicions per reproduir-se, furtar-se al risc de perpetuar-se quan les condicions no són propícies, saber evitar el fill malalt, limitar la reproducció a les possibilitats i aspiracions de l'individu, són apetències elementals que toca conquerir a l'individu.

Si no hi ha acte de més gravetat i transcendència que el reproductor, cap ha de merèixer més seriosa meditació que ell.

Però hi ha més. L'home té una necessitat fisiològica, del normal compliment de la qual depèn l'equilibri de la sexualitat i moltes vegades el de l'esperit. L'acte reproductor depèn d'ell, però no està d'acord amb les seves necessitats. És a dir, que no totes les vegades que se sent la necessitat de complir l'imperiós de l'instint sexual se sent ni es pot satisfer al mateix temps la reproducció. Després, si estan en desacord, i hi ha vegades, moltes vegades!, en les quals l'acte sexual no pot ser reproductor, sinó que cal procurar que no ho sigui, estan ja justificades les pràctiques anticonceptives. L'esperit modern ha afirmat ja el dret a la cúpula no reproductora, el dret a gaudir de l'amor per l'amor mateix.

Després, hi ha raons concretes, de freda raó, com les d'ordre mèdic i les eugenèsiques. Casos de dones que no poden procrear per malaltia o mala conformació orgànica. Casos d'individus que no han de reproduir-se per patir malalties hereditàries, o tares morbo-

ses transmissibles. La llista és nombrosa i moltes d'elles, de fàcil apreciació pel metge, que està en l'obligació de subministrar els detalls necessaris. Com, encara són molts els metges emmanillats pel prejudici, quan no incapacitats, per la seva ignorància sobre la qüestió, es dona amb freqüència el cas que el metge ho fia tot a la «voluntat divina», i aquesta sol permetre la mort de la mare en el part impossible i engendrar éssers condemnats al sofriment i a servir de penós llast a la col·lectivitat.

Gènesi. No podem ometre la suggestió que dona nom al sistema. Malthus, pastor protestant anglès, va demostrar en llibres magistrals i documentats que encara són d'actualitat, el desacord existent entre l'increment de la població i el de l'aliment. Al pas que aquell progressa en progressió geomètrica (1, 2, 4, 8, etc.), l'aliment ho fa en progressió aritmètica (1, 2, 3, etc.), d'on es dedueix que arribarà dia en què l'aliment sigui insuficient a sostenir la població del globus. L'augment de població està detingut per les epidèmies i les guerres, tant més propícies com més excés de població existeixi. La producció de la terra està augmentada pels cultius intensius, però té un límit, tant en la productivitat del sòl com en les condicions que l'aliment ha de reunir perquè no perjudiqui a la salut de l'home.

Avui es nota ja el greu inconvenient dels cultius intensius i de l'ocupació dels abonaments químics, pel dèficit mineral dels aliments que és causa de variades malalties. Per evitar aquest conflicte entre la sobrepoblació i la insuficiència de l'aliment, Malthus aconsellava el restringir la reproducció, sense aconsellar un altre procediment que la castedat. Encara que el problema encara estigui avui plantejat en els termes universals en què el volia Malthus, aquest conflicte existeix amb diferents matisos en les diverses nacions i a causa del seu especial règim econòmic.

Tot el món sap que el nombre d'obres sense treball augmenta cada dia. D'aquesta manera, la societat capitalista proclama la sobra de boques, i l'obrer amb família nombrosa veu que el salari és manifestament insuficient per atendre a la indispensable alimentació.

D'aquesta manera neix una nova concepció de la idea de Malthus, el neomaltusianisme, afirmant el dret de l'obrer a millorar la seva posició econòmica i el del proletariat a no augmentar el nombre dels sense treball. I aquest sistema que s'ha anat enriquint amb aportació d'arguments i de fets científics, ha proclamat la legitimitat dels procediments anticonceptius com el més eficaç remei per limitar

els naixements.

Les dues maternitats. Però des de cap punt de vista és més defensable el neomaltusianisme que des del de la maternitat conscient.

Dret de la mare a ser-ho plenament i a deixar-ho de ser. Emancipació de la dona de l'esclavitud del seu sexe: el parir incessantment.

Quan els poetes i moralistes canten l'excelsitud de la maternitat convidria saber a quina classe de maternitat es refereixen: si a la de parir i criar els fills amb la inconsciència de l'animal, que més es mesurapel nombre que per la classe, o la de concebre'ls en la ment abans que en la matriu i consagrar-se a la seva educació i cultiu amb el fervor i l'entusiasme d'un ideal. Aquesta última es revela en la qualitat selectadel fill únic, o com a màxim, de la parella model. Si es refereixen a la primera les lloes poden, amb la mateixa o més justícia, dirigir-se a qualsevol animal. Els insectes solen ser models d'aquesta classe. Les rates i els conills mereixerien també tota sort d'elogis. Però si es refereixen a la maternitat de rang humà, espiritual tant corno corporal, i transcendint més enllà de la lactància i fins i tot de la infantesa tenen perforça que estar al nostre costat. Per la seva mateixa intensitat i per l'absorció que implica, no pot prodigar-se. Un nou fill obliga a descurar i de vegades abandonar als anteriors. La mare que ho és de manera múltiple no pot, encara que ho vulgui, exercir plenament la seva sol·licitud maternal sobre els fills, vetllar el seu son vigilar la seva salut, cuidar de la seva educació primera i fonamental.

Aquesta maternitat que vol perllongar-se més enllà de la lactància envoltant de tendresa i manyaga la infància del fill, és la que necessita i exigeix el control sobre l'acte generador: el poder evitar la concepció desitjada.

Però la maternitat té també la seva prosa, els seus aspectes lamentables, que no solen veure ni els poetes, ni els moralistes. Hi ha la mare resseca d'afectivitat, irascible i sense tendresa; fins i tot la mare embrutida per la misèria o per l'alcoholisme. I existeix, amb els seus tons apagats de desil·lusió i de disgust, la mare que ho és a pesar seu per ignorància o per impremeditació; que rep al fill amb animadversió continguda, la que no sol desaparèixer ni a través de les suaus incitacions afectives que suposa la lactància al pit.

Gens s'avança amb acusar a aquestes mares de descastades i obligar-les a tenir un amor que no senten. Si cap virtut és bona per força, aquesta de la maternitat no pot implicar més que estralls.

A la dona se l'ha educat en aquesta esclavitud reproductora. En fer-

se mare, la dona renunciava a gaudir de la vida i es consagrava de ple a la missió de parir. Així el marit esclavista era més lliure de caminar sol i fins i tot tenia més pretextos per substituir a la dona. La dona posava la seva il·lusió de felicitat en l'altra vida, malmesa la seva esperança de gaudir en aquesta, i es constituïria en nucli de religiositat en la llar.

La influència de la religió cal veure-la en això, com en tots els aspectes socials, ja que ha exercit la seva dominació durant molts segles. Del despertar emancipador de la dona de la seva condició de paria, reproductora, com del despertar emancipador de l'obrer de la seva servitud econòmica, cap enemic és més gelós ni té menys fonament aparent que la religió.

Els privilegiats canten les excel·lències del treball, però han carregat el seu pes sobre el proletariat. De la mateixa manera canten les virtuts de la maternitat, però cuiden de confiar-los la missió als desheretats.

Perquè aquells descansin o es reproduïxin parsimoniosament, aquests han de treballar i reproduir-se sense limitació.

Realització. Acceptada la idea, reconeguda la seva importància i bondat, només queda salvar l'escull de l'eficàcia dels procediments que permeten la seva realització. La medicina necessita comptar amb recursos d'ocupació fàcil i segurs, per evitar la transmissió de malalties i el risc greu de molts embarassos i parts i lactàncies. L'eugenèsia precisa també del recurs eficaç per evitar la generació de defectius i anormals. El proletariat que ho té per tàctica de lluita individual per temperar la seva indigència econòmica i insurgir-se contra l'Estat, precisa comptar amb mitjans assequibles, econòmics i senzills.

La dona necessita la garantia del control si ha de resplendir en l'exaltació cerebral de la supermaternitat.

Donada la seva clandestinitat, obligada de més a menys en totes les nacions, els remeis anticonceptius no han aconseguit encara la perfecció que seria desitjable, però no obstant això ofereixen ja garanties d'inocuitat i de seguretat, que és d'esperar vagin en augment i en progressiva superació.

Estudios, Valencia, nº 86 octubre de 1930.

Moral sexual

Les normes a que hem d'ajustar la nostra conducta, la finalitat que han de perseguir els nostres actes, l'imperatiu que ha de presidir en la nostra consciència, la nostra moral, en suma, no pot ser acomodaticia, capritxosa, ni confusa, no ha de poder prestar-se a especulacions filosòfiques, ni a capcioses interpretacions; ha de ser una cosa concreta i categòrica il·luminada per la intel·ligència, inspirada en la raó i adaptada als interessos humans. La nostra moral, i especialment, la nostra moral sexual, ha de ser compatible amb la manera de ser i necessitats de l'individu, amb el perfeccionament i perpetuïtat de l'espècie. No ha de prestar-se a confusionismes ni menys servir de tapadora i disculpa a propòsits inconfessables, a tortuoses conductes o, a monstruoses aberracions.

La veritable moral sexual, l'única digna de regir les nostres consciències i disciplinar els nostres actes, és la fonamentada en la psicologia humana i en l'interès de l'espècie, aquella que lliuri a la sexualitat de les traves i prejudicis que en l'actual societat, la constreixen, deformen i desvien; que depuri a l'amor del sensualisme que el regeix actualment tornant-lo al seu estat natural. Volem alliberar a l'atracció sexual, dels obstacles que l'actual societat la desfiguren, (l'interès, els prejudicis de classe, la separació de sexes, etc.); a la còpula, dels prejudicis d'honra i honor genitals que la constreixen, de la corrupció de la misèria, de la perversió de la ignorància, de la depravació del bordell i del morbós refinament del vici; volem destruir, les tanques legals que en oposar-se al lliure curs del sentiment afectiu de l'amor, l'exalten i exasperen, conduint a la delinqüència o la bogeria; volem depurar a l'instint, a l'apetit sexual tant de les traves i desfiguracions que en la seva exteriorització troba, com dels tumors que forma en la consciència la seva insatisfacció; volem fer conscients el desig i l'acte sexual; independents de la visceràlitat i de l'automatisme psicològic.

Aspirem a regenerar la raça, a alliberar a l'espècie de la seva actual degeneració, i a desenvolupar totes les seves possibilitats de perfecció, pel racional cultiu de la sexualitat.

La llibertat que volem per a l'amor, com la que anhelem per a l'individu, ha de tenir les seves bogues, en la llibertat del veí, en la salut i integritat del propi organisme, en el deure reproductor, i en el sagrat de la consciència (sentiments humans), però aquesta llibertat no ha de ser la de l'instint, la de la bestialitat, ni la de les passions, doncs només és digne de llibertat el que ha començat per conquerir la seva, l'ésser lliure, conscient, independent i redimit.

En la nostra àmplia moral, tolerant, benèvola i disculpadora amb tota

les conductes, s'escuden individus depravats, desequilibrats viscerals, vergonyosament esclaus del sexe, que tracten de sembrar un confusióisme en el riu regirat del qual poder ocultar les seves deformitats psicològiques, i volen fer de l'idealisme un fet vergonyós.

L'amor lliure, pressuposa, tant com l'absència de traves legals, polítiques, religioses i morals en el seu desenvolupament extern, la seva independent gestació en la consciència de l'individu. No pot anomenar-se lliure, encara que tracti d'aparentar-ho en les seves manifestacions l'amor que neix esclau de la passió deslligada, fruit de la derrota del jo conscient, de la servil submissió de l'home a la bèstia.

La sexualitat no pot escapar a l'autodisciplina a que l'home ha de sotmetre totes les seves volicions; ella ha de portar el segell humà de la seva elaboració conscient, d'origen cerebral, producte de la psique nosuperior, perquè a això ens obliga el nostre rang zoològic. I com l'ésser conscient no pot desatendre les circumstàncies que en la societat burgesa esclavitzen i perverteixen l'amor, (traves legals, dependèncieconòmica, esclavitud sexual de la dona, ignorància, vinculació de l'honor i l'honra en els genitals etc.) comprèn que, la pràctica actual de l'amor lliure, no pot menys que resultar monstruosa, i que per a la seva realització és més eficaç que la rebel·lies individuals, la pacient, lenta i tossuda tasca socavadora de les determinants socials de la seva esclavitud.

Però, així com és moral i lloable, el saltar les barreres del matrimoni legal, i dels prejudicis d'honra i honor, no ho és, el balanç de la postergació de la dona, de la seva esclavitud econòmica, sexual, i intel·lectual, per a la seva possessió, ni de l'engany per conquerir-la ni menys, pre-
textar l'amor lliure per abandonar inerte, a la companya, en la rabiosa hostilitat del mitjà, o per infringir un jurament queseveixi de ganxo.

La dona no podrà anar a la unió lliure, mentre la dependència econòmica, les lleis, la maternitat i els prejudicis, la col·loquin en nivell inferior al de l'home; i la unió sexual no podrà ser lliure mentre el fruit de l'amor hagi de néixer vilipendiat, o constituint una càrrega pels proge-nitors.

No s'espantin els dogmàtics, ni facin escarafalls els hipòcrites, ni acudeixin al seu cimbell els gripaus del pantà social; volem una moral sexual que es cuidi de protegir el despertar de la sexualitat en el nen, d'iniciar-la¹ per impedir els seus desviaments, facilitant-li el coneixement de la seva essència, de la seva significació, de la seva higiene i dels seus perills, en lloc de constrenyir-lo morbosament en els racons de la consciència; una moral, que buidi l'atracció sexual, en motlles de salut,

de bondat i de bellesa, fixada en la major perfecció eugènica del producte; que sotmeti a l'apetit sexual al fre cerebral depurant-lo de l'animalitat i contenint-lo en els justs límits de la funcionalitat de l'òrgan en què radica; en una paraula; que imposi als nostres actes el segell humà, de maduresa, ponderació, consciència i autodisciplina, que redimeixi a l'amor de la visceralitat de l'impulsivitat, però rebutgem tot dogma, tota lligadura, tota obstacle que pretengui oposar-se a la realització de les nostres voluntats conscients.

"Moral Sexual", en Generación Consciente nº 13, Alcoi, agosto de 1924.

---

¹*L'essència d'aquesta iniciació ha estat ben interpretada per Bessede (le iniciación sexual).*

